

BEVIZIO REŽIMO REIKALAVIMAI

2008 m. lapkričio 17 d. Lietuva prisidėjo prie Bevizio režimo programos, suteikusios Lietuvos piliečiams galimybę trumpam laikotarpiui į JAV vykti be vizos. Ambasada džiaugiasi, kad susidomėjimas Bevizio režimo programa išlieka didelis, ir dabar, praėjus beveik metams, nori dar kartą grįžti prie kai kurių programos aspektų ir plačiau paaiškinti kelionių galimybes.

Kad Lietuvos pilietis galėtų vykti į JAV be vizos verslo ar turizmo tikslais (ne ilgesniam kaip 90 dienų laikotarpiui), jis privalo turėti biometrinių pasą (visi Lietuvos piliečių pasai, išduoti po 2006 m. rugpjūčio 28 d., yra biimetriniai) ir gauti elektroninį leidimą, išduodamą Elektroninės kelionių leidimų sistemos (angl. *Electronic System of Travel Authorization – ESTA*), užsiregistravus vienintelėje sankcionuotoje interneto svetainėje <https://esta.cbp.dhs.gov>. Šiuo metu mokestis už ESTA leidimo išdavimą neimamas.

Nesiregistruokite apgavikiškose interneto svetainėse, imančiose mokestį už ESTA leidimo išdavimą. Jos nėra gavusios iš JAV vyriausybės leidimo vykdyti veiklą.

Užpildyta ESTA anketa padeda nustatyti, ar asmuo turi teisę vykti į JAV be vizos. Pabrėžiame, kad išduotas ESTA leidimas, panašiai kaip ir viza, negarantuoja, jog asmeniui bus leista įvažiuoti į JAV. Yra keletas priežasčių, dėl kurių imigracijos pareigūnas gali neleisti vizą ar ESTA leidimą turinčiam asmeniui įvažiuoti į šalį, tarp jų: ankstesni JAV imigracijos taisyklių pažeidimai, įtarimai, kad asmuo ketina imigruoti į šalį, nuslėpta nusikalstama veikla, taip pat sveikatos ar saugumo reikalavimai.

Neseniai ambasadą iš spaudos pasiekė keletas klausimų konkrečiai apie tuos Lietuvos piliečius, kuriems buvo neleista įvažiuoti į JAV, nors jie ir turėjo ESTA leidimą. ESTA leidimą turintiems Lietuvos piliečiams į šią šalį dažniausiai nebūdavo leidžiama įvažiuoti dėl dviejų priežasčių: ESTA anketoje jie neteisingai atsakė į klausimus apie ankstesnį atsisakymą išduoti vizą arba pažeidė pirmiau išduotos vizos sąlygas.

ESTA anketos F klausimas – ar asmeniui kada nors anksčiau atsisakyta išduoti vizą. Jeigu esate anksčiau kreipęsis į JAV ambasadą su prašymu išduoti vizą, tačiau jos negavote, į F

klausimą turite atsakyti „Taip“. ESTA anketos D klausimas – ar asmuo yra anksčiau pažeidęs imigracijos taisykles. Jeigu JAV kada nors esate užsibuvę ilgiau negu leido šios šalies Krašto saugumo departamentas (angl. *Department of Homeland Security*), arba dirbote JAV neturėdami tam leidimo, į D klausimą turite atsakyti „Taip“.

Jeigu asmuo nepatvirtina (nors ir per klaidą), kad jam anksčiau buvo atsisakyta išduoti vizą arba kad jis praeityje yra pažeidęs imigracijos taisykles, imigracijos pareigūnas tikrai neleis įvažiuoti į šalį, nors asmuo ir turės ESTA leidimą.

Maža to, asmens neprisipažinimą, kad jam anksčiau buvo atsisakyta išduoti vizą arba kad jis praeityje yra pažeidęs imigracijos taisykles, imigracijos pareigūnas gali palaikyti apgavystę ir daugybei metų uždrausti įvažiuoti į JAV. Todėl vertėtų atidžiai peržvelgti užpildytos anketos atsakymus ir prisipažinti apie ankstesnius atsisakymus išduoti vizą arba imigracijos taisyklių pažeidimus, kad atvykus į šalį netektų išgirsti, jog įvažiuoti nebus leista.

Jeigu asmeniui anksčiau buvo atsisakyta išduoti vizą arba jis praeityje yra pažeidęs imigracijos taisykles, jo ESTA prašymas tikriausiai bus atmes-tas. Tačiau net ir gavus ESTA leidimą tokio asmens prašymas atvykus į JAV gali būti persvarstytas ir uždraudžiama įvažiuoti į šalį. Jei anketą pildantis asmuo nėra tikras, ar atitinka Bevizio režimo programos reikalavimus, dėl ESTA leidimo išdavimo jam vertėtų kreiptis gerokai iš anksto. Jeigu negautų šio leidimo, dar liktų laiko asmeniškai kreiptis į JAV ambasadą Vilniuje dėl vizos išdavimo. Daugiau informacijos apie anketų pildymą rasite interneto svetainėje <http://vilnius.usembassy.gov/lithuanian-visas.html>.

Jeigu turite galiojančią vizą, kreiptis dėl ESTA leidimo arba naujo biometrinių paso nėra reikalo. Galite vykti su šia viza. Pasibaigus paso, kuriame yra galiojanti viza, galiojimo laikui, vykdami į JAV turite pasiimti ir šį pasą, ir naują galiojančią pasą.

Vienas iš JAV ambasados ir Bevizio režimo programos tikslų – sudaryti palankesnes sąlygas teisėtoms kelionėms tarp JAV ir Lietuvos ir taip stiprinti šių šalių kultūrinius, ekonominius bei politinius ryšius.

JAV ambasada, Vilnius

ENERGETINIS SAUGUMAS – LIETUVOS IR ESTIJOS VADOVŲ TIKSLAS

Talinas, spalio 8 d. „Esame Europos Sąjungoje jau penkerius metus, tačiau energetine prasme tebesame izoliuoti. Privalome kuo skubiau sujungti Baltijos šalių elektros tinklus su Vakarų Europos tinklais ir greičiau sukurti atvirą Baltijos šalių elektros energijos rinką”, - pabrėžė darbo vizito į Estiją išvykusi Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė susitikusi su Estijos Prezidentu Toomas Hendrik Ilves.

Lietuvos ir Estijos vadovai aptarė Lietuvos ir Estijos dvišalį bendradarbiavimą bei svarbiausias ES ir NATO

politikos aktualijas. Valstybių vadovai sutarė laikytis bendros pozicijos ES vadovų taryboje, skatinant kuo didesnę konkurencingumą ES energetikos sektoriuje.

Abiejų šalių vadovai teigiamai įvertino trijų Baltijos ir penkių Šiaurės šalių bendradarbiavimo eigą bei perspektyvas, pabrėždami, kad Baltijos šalių dalyvavimas plėtojant Baltijos jūros strategiją sustiprins šio regiono vaidmenį Europos Sąjungoje.

Kalbėdami apie NATO šalių kuriamą naująją strategiją, Lietuvos ir Estijos prezidentai patvirtino, jog abi šalys sieks,

kad būtų sukurti Baltijos šalių gynimo planai bei **pateiktas aiškesnis Vašingtono sutarties 5-ojo straipsnio išaiškinimas**, apimantis ne tik teritorinės gynybos sąvoką, bet ir vienodus NATO narių tarpusavio išipareigojimus ginti viena kitą naujai atsirandančių grėsmių akivaizdoje.

Susitikusi su Estijos Parlamento Pirmininke Ene Ergma, Prezidentė Dalia Grybauskaitė akcentavo Baltijos parlamentinės asamblėjos darbo svarbą ir asamblėjos bendradarbiavimo reikšmę su Šiaurės šalių taryba.

Prezidento spaudos tarnyba

LIETUVOS IR SUOMIJOS BENDRADARBIAVIMAS

Helsinkis, spalio 7 d. „Suomija yra labai svarbi partnerė Lietuvai stiprinant bendradarbiavimą su Šiaurės šalimis. Taip pat mums labai naudinga Suomijos patirtis energetikos bei inovacijų srityse”, - teigia darbo vizito į Suomiją išvykusi Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė. Lietuvos ir Suomijos bendradarbiavimo galimybes, įgyvendinant konkrečius, ypatingai su alternatyvios energetikos plėtra susijusius projektus, Prezidentė Dalia Grybauskaitė Helsinkyje aptarė su Suomijos Respublikos Prezidente Tarja Halonen. Prezidentės pasikeitė nuomonėmis ir apie Nord Stream projektą, atkreipdamos dėmesį į būtinybę kruopščiai ištirti ir įvertinti galimas šio projekto grėsmes aplinkai.

Taip pat Lietuvos ir Suomijos vadovės pasisakė už tolesnį ES Rytų partnerystės programos vykdymą plėtojant santykius su Europos Rytų

kaimynėmis.

Atsakydama į Suomijos žurnalistų klausimus apie naujos atominės elektrinės statybas Lietuvoje, Prezidentė informavo, jog investuotojai bus atrinkti viešojo konkurso

atsiranda visos galimybės sunkmetį įveikti savo jėgomis, neprašant Tarptautinio valiutų fondo pagalbos.

Susitikime su Suomijos Parlamento Pirmininku Sauli Niinistö Prezidentė aptarė galimybes stiprinti dvišalius parlamentinius ryšius.

būdu ir pakvietė prie atominės jėgainės statybų prisidėti ir Suomijos verslininkus.

Paprašyta įvertinti Lietuvos ekonomikos būklę, Prezidentė informavo, kad Lietuvai tarptautinėse rinkose išplatinus vertybinių popierių už bendrą 1,5 mlrd. JAV doleriu sumą,

Susitikusi su Suomijos Ministru Pirmininku Matti Vanhanen Prezidentė Dalia Grybauskaitė akcentavo būtinybę sukurti bendrą Baltijos ir Šiaurės šalių energetikos rinką bei užtikrinti Baltijos šalių ir Suomijos elektros jungčių statybą.

LR Prezidentūra

JAV prez. B. Obama kartu su Prancūzijos prez. N. Sarkozy (kairėje) ir D. Britanijos ministru pirmininku G. Brown pranešė, kad Iranas turi įrengęs slaptą požeminę vietą gaminti branduolinei bombai ir kad privalo išileisti Jungtinių Tautų inspektorius patikrinimui. Apie tai B. Obama painformavo ir Rusijos prez. D. Medvedev.

AP

B.OBAMAI SKIRTA NOBELIO TAIKOS PREMIJA

Nobelio Taikos premija šiemet skiriama JAV prezidentui Barack Obamai, skelbia *CNN*. Šiemet šiai premijai buvo nominuoti 205 asmenys ar organizacijos. Laureatas, kurį renka penkių asmenų komisija, apdovanojamas aukso medaliu, diplomu ir gauna 10 mln. Švedijos kronų.

B.Obama pagerbtas „už nepaprastas pastangas stiprinti tarptautinę diplomatiją ir bendradarbiavimą tarp žmonių“, sakė komiteto pirmininkas Thorbjørn Jagland.

„Labai retai žmogus sulaukia tokio didžiulio pasaulinio dėmesio, kaip B. Obama, kuris suteikė savo šalies žmonėms geresnės ateities viltį“, – sakė Norvegijos komitetas paskelbus apdovanojimą, skelbia *BBC*. „Jo diplomatija yra pagrįsta idėja, kad tie, kurie valdo pasaulį, turi tai daryti remdamiesi didžiajai pasaulio gyventojų daliai priimtinomis vertybėmis ir nuostatomis.“

B.Obama, pirmasis afroamerikietis JAV prezidento poste, sausio mėnesį pradėjęs

eiti šias pareigas ragino nusi-ginkluoti ir stengėsi atnaujinti įstrigusį Artimųjų Rytų taikos procesą.

Toks pasirinkimas apstulbino Nobelio premijų stebėtojus, nes B.Obama prezidentu buvo prisaikdintas mažiau nei dvi savaitės prieš vasario 1-osios terminą nominacijoms. B.Obamos pavardė buvo minima spėliojant galimus laureatus, **bet daugelis stebėtojų laikėsi nuomonės, kad dar per anksti apdovanoti naujajį JAV prezidentą.**

1906 metais Nobelio taikos premiją gavo JAV prezidentas Theodore Roosevelt, o 1919-aisiais - Woodrow Wilson. 2002 ši premija buvo paskirta buvusiam JAV prezidentui Jimmy Carter, o 2007-aisiais Nobelio taikos premija pasidalijo buvęs JAV viceprezidentas Al Gore ir JT kovos su klimato kaita grupė. Nors B.Obama deklaravo ambicingą tarptautinės politikos darbotvarę, jis dar nepasiekė persilaužimo dėl Artimųjų Rytų taikos ar Irano branduolinės programos.

PRAŠOMA PASIŪSTI DAUGIAU KARIŲ Į AFGANISTANĄ

JAV prezidentas Barack Obama gavo oficialų JAV vyriausiojo karinio vado Stanley McChrystal prašymą pasiūsti į Afganistaną papildomas karių pajėgas, *AP* naujienų agentūrai sakė Baltųjų rūmų atstovas Robert Gibbs.

Generolas S. McChrystal oficialiai paprašė B. Obamos duoti sutikimą į Afganistaną kovai su Talibano maištininkais pasiūsti papildomus 40 tūkst. karių.

Jau anksčiau JAV prezidentas pažadėjo padidinti karių skaičių dar 21 tūkst., tačiau vėliau pareiškė, jog nėra pasirengęs spręsti šio klausimo,

kol nuodugnai neperžiūrėta ir neįvertinta JAV karinė strategija Afganistane.

Spalio 8 d. JAV valstybės departamento atstovas Philip Crowley sakė, kad JAV rengiasi kariniam tranzitui į Afganistaną per Rusijos teritoriją, ir atmetė žiniasklaidos pareiškimus, jog Maskvos ir Vašingtono bendradarbiavimas šiuo klausimu baigtas dėl kelių finansinių problemų.

Rusija ir Maskva dėl tranzito į Afganistaną per Rusijos teritoriją susitarė ir pasirašė susitarimą liepos 6 dieną, kai B. Obama lankėsi Maskvoje.

LRT

LENKIJOS JAV „PATRIOT“ RAKETAS

Jungtinės Valstijos patvirtino savo planus dislokuoti Lenkijoje „Patriot“ raketas, pranešė lenkų radijo stotis *RMF FM*, remdamasi Lenkijos gynybos viceministru Stanisław Komorowski. Jo vadovaujama delegacija grįžo iš Vašingtono į Varšuvą. Detalės dėl „Patriot“ raketų dislokavimo bus aptartos per kitą lenkų ir amerikiečių derybų ratą Varšuvoje.

JAV prezidentas Barack Obama rugsėjo viduryje paskelbė, kad neketina įgyvendinti savo pirmtako G. W. Bush planų dislokuoti Lenkijoje ir Čekijos amerikiečių priešraketinės gynybos elementus.

„Patriot“ raketų veikimo nuotolis yra 80 km. Tuo tarpu raketos gaudyklės, kurias JAV planavo dislokuoti Lenkijoje, gali nuskrietti kelis tūkstančius kilometrų.

LRT

GRUZIJA LAUKIAMA NATO

Gruzija vis dar laukiama NATO, pareiškė organizacijos generalinio sekretoriaus specialusis pasiuntinys Kaukaze Robert Simmons.

„Gruzija ir toliau išlieka viena iš tų valstybių, kurios yra labiausiai laukiamos NATO“, – sakė R. Simons.

Specialusis pasiuntinys atvyko į Tbilisį įvertinti, kaip Gruzija vykdo išpareigojimus ir „padarytą pažangą“.

Pasiuntinys susitiko su Gruzijos valdžios pareigūnais bei opozicijos vadovais. NATO generalinis sekretorius Anders Fogh Rasmussen pareiškė, kad nepriklausomo Europos Sąjungos užsakyto tyrimo dėl Gruzijos ir Rusijos karo 2008 metų rugpjūtį priežasčių rezultatai nesumenkino Tbilisio šansų prisijungti prie sąjungos.

Tyrimo metu buvo nustatyta, kad karą po Rusijos provokacijos pradėjo Gruzija.

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Lietuvos žiniasklaidos dėmesio nesulaukęs Seimo pirmininkės Irenos Degutienės ir Pasaulio lietuvių bendruomenės valdybos pirmininkės Reginos Narušienės susitikimas gali tapti dar vieno Lietuvos politinės valios išbandymo pradžia. PLB pirmininkė tikisi praplėsti atstovų komisiją ir dar kartą pajudinti dvigubos pilietybės klausimą. Pasak R. Narušienės, į bendrą Seimo ir PLB komisiją planuojama įtraukti Australijos ir Pietų Amerikos atstovą, kad „atstovavimas būtų iš visų žemynų“. Tačiau, jos teigimu, didžiąją susitikimo dalį buvo kalbama apie dvigubos pilietybės įstatymą. Šiuo metu Lietuvoje galioja Konstitucinio Teismo sprendimas, draudžiantis dvigubą pilietybę turėti užsienyje po 1991 m. apsigyvenusiems ir svetimos šalies pilietybę priėmusiems emigrantams iš Lietuvos.

Parlamentarai, raginantys tautą susiveržti diržus, patys prarado sąką: 2,8 tūkst. litų už taksį, 5 tūkst. litų knygoms - tokie skaičiai mirga jų išlaidų ataskaitose. Jose įtartina dažnai kartojasi vienas skaičius: bendra suma - 10,710 litų. Tai maksimali suma, kurią parlamentarai per tris mėnesius gali skirti parlamentinei veiklai. 18 Seimo narių nurodė išleisdę būtent tokią sumą, dar 59 parlamentarai išleido daugiau kaip 10 tūkst. litų, valstybei palikdami tik kelis šimtus, keliasdešimt ar vos kelis litus. „Tvarkietis“ Remigijus Ačas nurodė 1,070 litų išleidęs biuro nuomai. Sakysite, prabangus biuras! Be abejo. Juo labiau, kad R.Ačo biuras yra Raseiniuose, o jo plotas - vos 22 kv.m. Už tokią sumą biurą galima išsinuomoti ir Niujorke. Tiesa, buvo ir sąžiningai pasielgusių. Pavyzdžiui, ekspremieras Gediminas Kirkilas parlamentinėmis lėšomis apskritai nesinaudojo jau antrą ketvirtį iš eilės, o į Europos Parlamentą išrinkta Vilija Blinkevičiūtė grąžino daugiau kaip 1,200 litų.

Lietuvoje viešintis NATO vadovas pripažįsta, jog gynybos planų Baltijos valstybėms nėra, tačiau teigia, kad jos ginamos pagal kolektyvinės gynybos principus. Pasak NATO vadovo Anders Fogh Rasmussen, teritorinė gynyba yra aptarta penktajame Vašingtono sutarties straipsnyje, kuriame užtikrinti kolektyvinės gynybos principai. „Kolektyvinė gynyba yra realybė“, – pabrėžė jis. Su NATO vadovu Karinių oro pajėgų Aviacijos bazėje Šiauliuose spalio 9 d. susitikusi Prezidentė Dalia Grybauskaitė pažymėjo, kad tradicinės gynybos planus turi tik keturios NATO narės, Baltijos valstybės tokių planų neturi. „Mes diskutuojame galimybę ginti Baltijos regioną kitaip, ir kokia forma tai bus galima daryti“, – sakė šalies vadovė. Atsakydamas į Eltos klausimą, F. Rasmussen pabrėžė, kad naujosios grėsmės yra ypač svarbios šiuo laikotarpiu, ir kovos su jomis būdai bus atspindėti naujoje NATO strateginėje koncepcijoje. „Naujosios grėsmės ir kovos su jomis būdai bus įvardinti naujojoje NATO strateginėje koncepcijoje. Naujosios grėsmės yra svarbus XXI amžiaus iššūkis, o energetinis saugumas yra viena iš naujųjų grėsmių, be kibernetinio saugumo, kibernetinių atakų, terorizmo ir kitokių grėsmių“, – sakė A. F. Rasmussen.

Prezidentė Dalia Grybauskaitė pažymėjo, jog Lietuva yra suinteresuota, kad būtų praplėstas gynybos suvokimas. **Šalies vadovės teigimu, kartais šie naujieji kovos būdai gali būti dar pavojingesni už tradicinius.** „Lietuva palaiko ir kartu su kitomis Baltijos šalimis siūlo išplėsti gynybos koncepciją. Strategija turi būti atnaujinta, nes grėsmių daugėja, jos įvairios, ir kartais gerokai grėsmingesnės negu teritorinė ataka. Dabartinio globalaus pasaulio sąlygomis Lietuva aktyviai dalyvaus diskutuojant ir keičiant NATO ateitį jos koncepcijoje“, – pažymėjo šalies vadovė.

Seimo vedėjo posto netekęs „prisikėlėlių“ vedlys Arūnas Valinskas nutarė nebetaupyti mokesčių mokėtojų pinigų - jam pradėta mokėti visa alga. Vos tapęs vienu iš trijų svarbiausių asmenų A. Valinskas buvo paskelbęs, kad atsisako didesnėsios dalies jam priklausančio atlyginimo, ir kreipėsi į Seimo buhalteriją, kad jam mokėtų pensijos dydžio algą - 811 litų. Būdamas Seimo vedėjas A. Valinskas buvo įsteigęs labdaros fondą, į kurį būdavo pervedama ir nuo 811 litų jo algos likusi pinigų dalis.

Rio De Janeiro mieste, Brazilijoje, kai Kopenhagoje buvo paskelbta, jog 2016 metų pasaulinė olimpiada bus tame mieste, tūkstančiai braziliečių pasipylė į gatves šokdami ir dainuodami iš džiaugsmo. Nuotraukoje prezidentas Liuz Inacio Lula da Silva su patarėjais sutiko džiaugsmo žinią.

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150
FAX (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija „Viltis“, Inc.

Algirdas V. Matulionis, Pirmininkas / President

Vytautas Radžius, Redaktorius / Editor
2713 West 71st St, Chicago, IL 60629-2005

Gediminas Markevičius, maketavimas

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$1.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78. Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$1.00. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

LIETUVA PRIGLAUDĖ LENKŲ KARIUS

Sąžiningi istorikai, rašydami apie pasaulinio karo prieš 70 metų pradžią, primena ir tai, kaip Lietuva priglaudė tūkstančius lenkų karių, bėgusių nuo nacių vokiečių ir sovietų komunistų.

Ne tik Lietuva, Latvija ir Estija buvo 1939 metų rugpjūčio 23 dieną Molotovo ir Ribbentropo pasirašyto pakto pavergti kraštai. Tada Stalinas su Hitleriu pasidalijo ir Lenkiją. Po savaitės, 1939 m. rugsėjo pirmąją, Vokietijos kariuomenė įsiveržė į Lenkiją, kurie karžygiškai gynėsi. Taip prasidėjo Antrasis pasaulinis karas. Kai vokiečiai baigė triušškinti lenkų karines pajėgas, Sovietų Sąjungos kariuomenė 1939 m. rugsėjo 17 dieną įsiveržė į Lenkiją iš rytų pusės.

Kadangi Vakarai nežinojo apie slaptuosius protokolus ir Rytų Europos pasidalinimą, tai Sovietų Sąjunga Lenkijos užpuolimo dieną išsiuntinėjo visoms Vakarų valstybėms pareiškimus, kad Sovietų Sąjunga nieko bendro neturi su karu Lenkijoje, ir, kad ji tik išlaisvina pavergtus baltarusius ir ukrainiečius, ir laikysis neutralumo politikos. Šis Sovietų „neutralumo“ pareiškimas buvo įteiktas visiems ambasadoriams Maskvoje, įskaitant ir Lenkijos ambasadorių rugsėjo 16 d., bet jau rugsėjo 17 d. rytą Raudonoji Armija užpuolė Lenkiją. Ir dabar Rusijos pareigūnai sako, kad Lenkija pradėjo karą. Melavo tada, meluoja dabar.

Tada maždaug 694,000 lenkų pateko į vokiečių nelaisvę ir 217,000 – į Sovietų nelaisvę. Vokiečiai neteko 10,572 žuvusių, 30,322 sužeistų ir 3,409 dingusių be žinios. Lietuva priglaudė nuo vokiečių ir sovietų bėgančių 13,500 – 14,000 lenkų karių ir karininkų ir maždaug 60,000 lenkų civilių pabėgėlių. Šis faktas mažai žinomas. Lenkai peržengė Lietuvos sieną ištisais batalionais. Teko skubiai steigti jiems stovyklas Alytuje, Kulautuvoje ir Palangoje. Lietuva buvo pasirašiusi Hagos ir Ženevos tarptautines sutartis, kaip turi būti elgiamasi su tokiais kariais ir kitais pabėgėliais.

Kai į Lietuvą atbėgo lenkai, Sovietų Sąjungos karių dar nebuvo, bet po poros dienų jie užėmė Vilnių ir šeimininkavo iki spalio 10 dienos. Tada buvo pasirašyta sutartis, pagal kurią Lietuva susigrąžino savo istorinę sostinę. Žinant kad tuo metu Lietuvoje buvo stiprios antilenkiškos nuotaikos, buvo galima tikėtis nesusipratimų su lietuviais, tačiau taip neatsitiko. Lietuviai suprato lenkų nelaimę. Lenkų karių išlaikymas Lietuvai buvo nemaža našta. Iš stovyklų vis „pranykdavo“ lenkai, nes prižiūrėtojai buvo lietuviai. Lietuva prašė Prancūzijos ir Anglijos jiems padėti, bet atsakymo nesulaukė. Lenkai išvykdavo į Suomiją, Švediją, Norvegiją. Todėl, kai 1940.06.14 Lietuvą okupavo Sovietų Sąjunga, internuotų lenkų buvo likę gal nepilni 3 tūkstančiai.

Bet kas vyksta dabar. Lietuvos Švietimo ministerija prašė paaiškinti, su kokia misija į lenkiškas mokyklas yra atvykę Lenkijos dėstytojai, kurie ne visada draugiškai nusiteikę pasakoja mokiniams apie Lietuvą. Gera, kad Lietuvos Seimas atkreipė į tai savo dėmesį. Istoriniai faktai aiškinami tik lenkams naudinga prasme. Arba Lietuvos lenkų į Europos Parlamentą deleguotas Valdemar Tomaševski paskundė Lietuvą Europos Komisijai, kad Lietuvoje diskriminuojami lenkai. Nedėstomi mokyklose lenkų kalba mokslo dalykai, nepaisant kad valstybinė kalba yra lietuvių.

Nereikia pamiršti, kad Lietuva garbingai elgėsi su lenkų kariais. Tai kilnūs žygiai kruvinoje karo istorijoje, rodantys, kad lietuviai nelaikė lenkų priešais.

S. Tūbėnas

PRAŠO PAAIŠKINTI, KĄ MOKYKLOSE VEIKIA LEKTORIAI IŠ LENKIJOS

Švietimo ir mokslo ministerija paprašė švietimo skyrių paaiškinti, su kokia misija į lenkiškas mokyklas yra atvykę Lenkijos tautos atminties instituto darbuotojai.

Vilniaus miesto, Šalčininkų ir Vilniaus rajonų savivaldybių lenkiškose mokyklose lenkų mokytojai, savanoriai veda pamokas, skirtas 70-osioms sovietų invazijos į Lenkiją metinėms paminėti, skaito paskaitas mokytojams apie naujausią Lenkijos istoriją, rengia seminarus.

Švietimo ir mokslo ministras Gintaras Steponavičius nurodė, kad ateityje panašūs vizitai į mokyklas būtų derinami su ministerija. „Pasisakome už partnerystę ir dialogą, skleidžiant ir įtvirtinant moksleivių žinias. Tačiau ministerija yra atsakinga už ugdymo turinį, moksleivių ugdymą ir privalo įdėmiai prižiūrėti, kaip šis procesas vykdomas tautinių mažumų mokyklose“, - sako ministras G. Steponavičius.

Žinia, kad Lietuvoje esančių lenkų tautinių mažumų mokyklose pamokas veda lektoriai iš Lenkijos, papiktino

ir grupę Seimo narių. 25 Seimo narių, Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų, pasirašiusių pareiškimą dėl pilietinės integracijos tautinių mažumų švietimo sistemoje, nuomone, Lietuva ir Lenkija skirtingai interpretuoja kai kuriuos istorinius faktus, todėl tokių pamokų organizavimas Lietuvos mokyklose yra netiškas.

Seimo nariai taip pat pažymi, kad apie šią akciją nebuvo informuota nei Švietimo ir mokslo, nei Užsienio reikalų ministerijos.

Pareiškimo iniciatoriai siūlo Vyriausybei stiprinti pilietinę integraciją tautinių mažumų švietimo sistemoje, skiriant ypatingą dėmesį valstybinės kalbos ir Lietuvos istorijos mokymo kokybei, bei atkreipti dėmesį į nepakankamas Švietimo ir mokslo ministerijos pastangas užtikrinant pilietinį ugdymą ir vieningą nacionalinę švietimo sistemą.

Artimiausiu metu siūloma pateikti Seimui Švietimo įstatymo pakeitimo ir papildymo projektą kartu su lydimųjų teisės aktų projektais, kuriuose

būtų atsižvelgiama į Baltijos šalių ir Lenkijos praktiką, tautinių mažumų mokyklose nustatant dalies mokymo dalykų dėstymą valstybine kalba, taip pat būtų aiškiau apibrėžiamas Lietuvos istorijos mokymo principus.

Raginama įpareigoti Švietimo ir mokslo ministeriją artimiausiu metu sudaryti ir pradėti įgyvendinti papildomą Lietuvos istorijos mokymo programą tautinių mažumų mokyklose, susijusią su artėjančia **Lietuvos istorinės sostinės Vilniaus susigrąžinimo** 70 metų sukaktimi, taip pat su tuometės Lenkijos vadovų įvykdytos Rytų Lietuvos okupacijos 90 metų sukaktimi.

Užsienio reikalų ministerijai siūloma nurodyti imtis diplomatinių priemonių, kad būtų užkirstas kelias nesankcionuotam užsienio valstybių struktūrų kišimuisi į ugdymo procesą Lietuvos švietimo sistemoje.

Lietuvoje yra 171 bendrojo lavinimo mokykla, kuriose pamokos vyksta ne valstybine lietuvių kalba, o kitomis kalbomis. *LRT*

PASTABOS LIETUVOS UŽSIENIO REIKALŲ MINISTRUI

Užsienio reikalų ministras Vygaudas Ušackas spalio 7 d. viešėdamas konservatorių-krikdemų frakcijos posėdyje sulaukė į ministrus jį delegavusios partijos narių nepasitenkinimo, mat į Stokholme vykusį forumą skrido Kaliningrado srities gubernatoriaus Georgij Boos lėktuvu. Tuo tarpu premjeras, konservatorių vadovas Andrius Kubilius teigia, kad „ministras ir politikai turi įvertinti politinių jausmų reikalus“, bet kartu priminė, kad Lietuva ir Kaliningrado sritis yra kaimynės ir aktyvus bendravimas gali duoti naudos.

„Aš nesiimčiau čia labai vertinti, na Kaliningrado sritis yra mūsų kaimynai, geri santykiai yra labai svarbūs. Ar reikia skristi ministrui privačiu lėktuvu, tai čia jau toks klausimas, į kurį ministras turėtų atsakyti. (...) Čia nematau kažkokio tokio labai valstybiškai reikšmingo dalyko. Be abejo, ministras ir politikai turi įvertinti tokius grynai politinių jausmų reikalus, bet gal nėra blogai ir kai kuriuos dalykus savo aktyvumu, kokį ministras visada rodo, kaip ledlaužiui pralaužti užšalusį ledyną“, - atsakydamas į žurnalistų klausimą kalbėjo A. Kubilius.

Ministro teiginiai, kad taip neva buvo taupomi mokesčių mokėtojų pinigai bei paties V. Ušacko laikas, konservatorių

neįtikino. Kaip žurnalistams po posėdžio teigė Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininkas **Audronius Ažubalis**, nors pastabų išsakyta įvairių, tačiau „niekas nepasakė, kad tai nieko tokio“.

„Aš manau, kad frakcijos narių pasisakymai buvo gąnėtina vieningi šiuo požiūriu. Jeigu apibendrinant, galima pasakyti, kad susižavėjusių šituo dalykų nebuvo. Aš įsivaizduoju, kad iš tam tikrų pasisakymų ministras padarys tam tikras išvadas“, - sakė A. Ažubalis. Parlamentaras pridūrė, jog frakcijoje buvo nepatenkintųjų Lietuvos užsienio politikos tendencijomis apskritai. „Buvo pastabų iš esmės, dėl tam tikrų tendencijų. Mūsų frakcijos nariai tai stebi, juoba, kad dauguma nėra politikos naujokai ir kai kurie dalykai iš tikrųjų sukėlė ir kelia frakcijos nariams tam tikrą nerimą“, - teigė politikas, bet tikslių nepasitenkinimo priežasčių atskleisti nenorėjo. „Tokie dalykai buvo išsakyti, o kokie konkretūs, tai aš nenoriu komentuoti“, - sakė A. Ažubalis.

Dali valdančiosios Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų (TS-LKD) frakcijos narių jau anksčiau yra išsakę nepasitenkinimą, kad Lietuvos užsienio politiką krypta netinkama linkme – esą pernelyg nuolaidžiaujama nedraugams, atsisakoma ver-

tybinės politikos.

Pats V. Ušackas teigia, kad jis tik vykdo Vyriausybės programą, o su kitų valstybių atstovais jis ir toliau ketina bendrauti taip, kaip jam atrodys tinkamiausia.

„Nevengsiu tokių skrydžių. Manau, kad jie padeda geriau suprasti savo kaimynus, neatsiejamus nuo Lietuvos tokius, kaip Karaliaučiaus sritį, su kuria mus sieja pirmiausia istoriniai ryšiai, taip pat politiniai, ekonominiai interesai.

Juo labiau, jeigu atvyksta kaimynas pas tave, pabūna dvi dienas su oficialiu vizitu ir kitą dieną turime būti kitoje kaimyninėje šalyje, Stokholme ir skaityti pranešimus toje pačioje sesijoje, tai skristi skirtingais lėktuvais tiesiog buvo neprasminga. Aš sutaupiau laiko, sutaupiau šiek tiek pinigų valstybei ir turėjom laiko pakalbėti su gubernatoriumi G. Boosu“, - po frakcijos posėdžio kalbėjo ministras.

V. Ušackas priminė, kad Vyriausybė savo programa yra įpareigojusi jį su Rusija siekti konstruktyvių santykių, o bendravimas su užsienio šalių vadovais ir atstovais yra jo kasdieninė duona ir druska.

„Aš žaidžiau tenisą, golfą ir toliau žaisiu krepšinį su įvairių šalių atstovais tam, kad geriau juos pažinčiau ir kad per tą pažinimą galėtume reikšti savo nuomonę, siekti mums palankių sprendimų“, - nė per nago juodymą neatlyžo ministras. *LRT*

DAUGĖJA VYRESNIŲ ŽMONIŲ

Lietuvoje kasmet vis didesnę gyventojų dalį sudaro pagyvenę, tai yra, 60 metų ir vyresni, žmonės.

Statistikos skyriaus duomenimis, pernai metų pradžioje pirmą kartą mūsų šalyje pagyvenusių žmonių skaičius viršijo vaikų iki 18 metų amžiaus skaičių. Pagyvenusių žmonių grupėje sparčiausiai daugėja 80 metų ir vyresnių gyventojų. Pagyvenusių moterų yra 1,8 karto daugiau negu vyrų.

Europos Sąjungos valstybėse kas ketvirtas gyventojas yra sulaukęs 60 ir daugiau metų, Lietuvoje – kas penktas. Prognozuojama, kad 2030 m. pradžioje beveik trečdalį (28,9 proc.) Lietuvos gyventojų sudarys pagyvenę žmonės (ES 27 – 30,4 proc.), o 80 metų ir vyresnio amžiaus gyventojų skaičius padidės 1,5 karto. Tikėtina, kad 2030 m. pradžioje vienam pagyvenusiam asmeniui teks 2 darbingo asmenys (šiuo metu – 3).

Namų ūkių biudžetų tyrimo duomenimis, 2008 m. pagyvenusių žmonių namų ūkiuose (pagrindinis pajamų gavėjas – 60 metų ar vyresnis) pensijos ir pašalpos sudarė 68 procentus šių žmonių pajamų. **Valstybinio socialinio draudimo senatvės pensijos dydis 2009 m. pradžioje buvo vidutiniškai 811 litų**, tai 76 litais (10 proc.) daugiau nei tuo pačiu laikotarpiu 2008 m. Senatvės pensininkų skaičius per metus išaugo 4 tūkst. ir 2009 m. pradžioje sudarė 592,8 tūkst.

Pagyvenusių žmonių namų ūkių vidutinės vartojimo išlaidos, skaičiuojant vienam namų ūkio nariui, 2008 m. buvo 768 litai per mėnesį ir, palyginti su 2007 m., padidėjo 15 procentų. Du penktadalius (40 proc.) visų vartojimo išlaidų pagyvenusių žmonių namų ūkiai skyrė maistui. Daugėja vyresnio amžiaus žmonių, kurie naudojami kompiuteriais ir internetu. 2009 m. pradžioje kompiuteriais naudojosi 8 procentai, internetu – 7,6 procento 65-74 metų amžiaus gyventojų (prieš metus – atitinkamai 6,6 ir 5,6 proc.).

2009 m. pradžioje ES kompiuteriais naudojosi 23 procentai, internetu – 20 procentų 65-74 metų amžiaus gyventojų. Daugiausia besinaudojusiuji kompiuteriais ir internetu buvo Nyderlanduose (atitinkamai 52 ir 46 proc.), Švedijoje (54 ir 50 proc.), mažiausiai – Rumunijoje (po 1 proc.), Bulgarijoje ir

Graikijoje (2 ir 1 proc.).

2008 m. dirbo 186 tūkst., arba 53,1 procento, 55-64 metų amžiaus gyventojų. Tai vienas iš aukščiausių rodiklių Europos Sąjungoje (ES 27 – 45,6 proc.). Prieš 5 metus Lietuvoje dirbo 46,9 procento šio amžiaus grupės gyventojų, o ES – 40,7 procento. 2008 m. sulaukę 65 metų ir vyresnio amžiaus tebedirbo 30 tūkst. (5,6 proc.) gyventojų. Dirbo 17 tūkst., arba 9 procentai, šio amžiaus vyrų ir 13 tūkst., arba 4 procentai, moterų.

Sveikatos informacijos centro duomenimis, 2008 m. stacionariose gydymo įstaigose gydėsi 258 tūkst. (2007 m. – 248 tūkst.) 65 metų ir vyresnių asmenų, arba kas antras šio amžiaus žmogus (iki 65 metų – kas penktas). Dažniausiai pagyvenusius žmones vargino kraujotakos sistemos ligos (41 proc.), navikai (11 proc.), kvėpavimo sistemos ligos (7 proc.).

Pablogėjus sveikatai ypač aktualios tampa slaugos ir medicininės reabilitacijos paslaugos. 2008 m. iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšų apmokamas slaugos ir palaikomojo gydymo paslaugas gavo 20,5 tūkst. 65 metų ir vyresnių gyventojų (2007 m. – 18,6 tūkst.) Medicininės reabilitacijos paslaugas 2008 m. gavo 21 tūkst. (2007 m. – 20,7 tūkst.) šio amžiaus gyventojų.

Padidėjo socialinių paslaugų namuose gavėjų skaičius. 2008 m. pagalbos ir socialinės globos namuose paslaugos buvo suteiktos 9,5 tūkst. pensinio amžiaus žmonių, tai 2,2 tūkst. daugiau nei 2007 m. Maždaug penktadaliu padaugėjo pensinio amžiaus asmenų, kurie dėl objektyvių priežasčių patys organizavosi aptarnavimą ir tam tikslui 0,6 tūkst. žmonių gavo pagalbos pinigų.

Negalintys savimi pasirūpinti pagyvenę žmonės apsigyvena globos įstaigose. 2008 metų pabaigoje senelių globos namuose gyveno 4,4 tūkst. 60 metų ir vyresnių gyventojų. Maždaug trečdalis senelių namų gyventojų buvo vieniši – neturėjo vaikų ir artimųjų. Globos įstaigose suaugusiems asmenims su negalia gyveno 1,9 tūkst. 60 metų ir vyresnių gyventojų. Senelių globos namuose du trečdaliai, o globos įstaigose suaugusiems neigaliesiems – maždaug pusė 60 metų ir vyresnių gyventojų buvo moterys.

LG/TIC

Akademikai filisteriai Skautai suvažiavimo metu Lemonte, IL.: fil. Jonas Variakojis, fil. Leonas Maskaliūnas, fil. Stepas Matas, fil. Renata Staniškienė, fil. Danguolė Bielskienė ir fil. Vilija Kerelytė.

JUNGTINIS BEPROTNAMIS NIUJORKE

Kada nors ateityje, nuo globalizmo tamsių metų sveikomis smegenimis išlikę istorikai gal parašys, jog 2009 metų rugsėjį pagaliau pratrūko pamažu augusi ir besiplėtusi šlykšti tironiško globalizmo votis. Tai turėjo pagaliau pastebėti net intelektualiniai tiesos pasaulio bailiai, bijoję pažiūrėti į akis realybei.

2009 m. JTO asamblėjoje neišvengiamai kilęs sveiko proto ribose sunkiai įtarpinamas šurmulyš dalinai išblaškė tautų laisvės išdavystę pridenčiusias „internacionalizmo“ JTO miglas. (Žiūr. **Sąmokslas prieš Žmoniją**, 1975 m. V.Braženo knygą.) Jau tada buvo nurodyta, jog Rytų ir Vakarų globalistai (pasaulinės valdžios kūrėjai) siekė ne savų valstybių interesų, o „Naujos Pasaulio Santvarkos“ įgyvendinimo branduolio sukūrimo. Ši JTO asamblėja nebesugebėjo nuslėpti planuojamos NPS tironijos tariamo neišvengiamumo. Jos tironiški nariai, vyravę asamblėjos nuotaikų iškėlime, aiškiai nušvietė juodos JTO – NPS tironijos ateitį.

Tik pažiūrėjus į šį rugsėjį Niujorke susibūrusią JTO Asamblėją, kurią sunku tiksliau pavadinti, kaip Jungtinių beprotnamiu. Tai yra tariamos NPS kūrimo mechanikai. Tikrieji NPS architektai sėdi užkulisiuose ir tampo dolerių, eurų bei rublių šokdinamų politinių lėlių virvutes. Jau seniai (1804-1881 gyvenęs) D.Britanijos ministeris pirmininkas Benjaminas Israelis prasitarė: „Pasaulis yra valdomas visai kitų asmenybių, negu įsivaizduoja užkulisių nežina žmonės“.

Tačiau, kaip matėme nacistinio ir komunistinio socializmo statybos tikrovėje, purvinąjį ir kruvinąjį tironijos darbą atlieka mechanikai, mūrininkai, o ne architektai.

Jungtinis beprotnamis pristato NPS mechanikus, kaip Zimbabvės amžiną prezidentą Mugabį. Jis sugebėjo iš pažangios ir derlingos buvusios Rodezijos sukurti bado ir mirties oazę – Zimbabvę. Tai vienas NPS „demokratijos“ kūrimo pavyzdys.

Štai kitas, NPS kūrėjas, Libiją 40 metų valdęs, be duinų apsiaustais apsijuosęs, Kadafis. Didžiausias jo nuopelnas terorizme, kiek žinia, yra keleivinio lėktuvo susprogdinimo užsakymas. Tačiau šiuokart pasirodė ir kaip nesustabdomas kalbėtojas iš „demokratinės“ JTO garbės tribūnos. 2009 metų Jungtinis beprotnamis suteikia gerą progą būsimiems NPS vergams pajusti galimos pasaulinės tironijos tvaiką. Prie to turėtų prisidėti ir Irano prezidentinių rinkimų „laimėtojas“. Jis visad prisistato kaip „atomo (tikrumoje – atominių bombų) už taiką“ kūrėjas. Todėl jis „taikingai“ iškeikia Ameriką ir ypač Izraelį. Gal todėl, kad Izraelis, be jokių europietiškos diplomatijos ceremonijų yra subombardavęs Irako buvusio „demokrato“ Sadamo slapta požeminę („taikingą“) atominio ginklo gamyklą.

Pasirodo – su pagrindu. **Staiga trys Vakarų valstybės paskelbė žinias apie Irano slapto požemines atominių ginklų gamyklas.** Net su kai kuriomis detalėmis. Tačiau niekas Irano nesustabdo: nei nuo „taikungų“ kalbų, nei nuo „taikungų“ bombų gaminimo proceso. Priedu TV ekranuose pamatėme bandomosios, tikriausiai – ilgų atstumų erdvės raketos šūvį.

Jei būčiau JAV karinių raketų generolu, pasinaudodčiau proga išbandyti savą naujausią priešraketinę raketą: bandyčiau pašauti Irano bandomąją raketą. (Bandymas prieš bandymą...) Žinoma, Vakarų „taikos mylėtojams“ ir „diplomatinio proceso“ su nediplomatiškais teroristais siūlytojams, tai atrodytų labai nemandagiu ir nedemokratišku žygiu. O kur kitur, jei ne JTO geriausia pasimokyti „demokratijos“. Ten šių metų Jungtiniame Beprotnamyje Niujorke gausu JTO „demokratijos“ steigėjų. Paimkime, kad ir dar vieną to amato žvaigždę – Venesuelos („amžiną“) prezidentą, Putino ir Batistos bičiulį – Šavezą. Jis, atsistojęs ant naftos statinės, visai išdergė amerikiečius ir

Ameriką. Net JAV prezidentą Bušą pavadino velniu. Ir štai, visokių spalvų globalistų kūrinys – JTO suteikia jam pasaulinės garbės tribūną ir dar plačiau pasireikšti prieš JAV chuliganiškoje diplomatijoje. Ir kur? O gi JAV teritorijoje. O kur dar visa ruja Afrikos „amžinų imperatorių“, vadų, vadukų ir įvairių spalvų tironų, mitusių ir dar mintančių Vakarų, daugiausiai – JAV, pagalbos pyragais.

Tačiau šio Jungtinio Beprotnamio šešėlyje labiausiai apgailėtini yra JAV mokesčių mokėtojai ir lojalūs piliečiai apskritai. Jie laiku nebojo išminčių išspėjimų: „Jei, pamatęs blogį neisi jo sunaikinti, jis ateis ir sunaikins tave“. **Todėl JAV vyriausybėje pamažu įsitvirtino globalizmo agentai ir vykdo priešvalstybinę, prieštautinę, priešreliginę, JAV suverenitetą naikinančią politiką.** Tai įsidėmėtina ypač mažesnių tautų patriotams. Mažas tautas, jei jos nesipriešina jų sunaikinimui, lengviau nužudyti, pagal Stalino receptą: „**Jei mums pavyks panaikinti bent vienos kartos patriotizmą ir pasididžiavimą sava tauta, būsime nužudę tautą.**“

Tačiau mažoms tautoms, kurių yra dauguma, lengviau susitelkti kovai už išlikimą, naudojant Stalino išspėjimą. Joms lengviau žinoti apie savų vadų patikimumą ir susitelkti patriotizmo ir pasididžiavimo kėlimo visokio amžiaus tautiečių tarpe. Tad prisiminkime ir kun. Stasio Ylos išspėjimą 1950-siais metais: „Kas liaujasi kovojęs – miršta“. Kartojau, kartoju ir kartosiu: kovokime už mūsų garbingos tautos išlikimą. Nemirkime! Netapkime gyvais lavonais! Gražinkime gyvus, vaikščiojančius, lavonus gyvųjų, už tautos išlikimą kovojančiųjų, tarpą. Be pasišventimo, be pasiaukojimo nėra kovos už Tėvynę Lietuvą, ką parodė net visai neseni metai. Yra už ką kovoti! Tai liudijo Lietuvos dainius Maironis:

„Neveltui bočiai Tave taip gynė, ne veltui dainiai Tave išgyrė“.

Vilius Bražėnas

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

DIRVA

LAIMASADALIS JAV SPRENGIAMS
LIETUVOS CARIBĖKONIGAI JAV

**METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLASĖ - \$78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00**

CIVILIZACIJOS SUSIDŪRIMAS

XX amžiaus pabaigoje pasirodžiusioje knygoje „Civilizacijų susidūrimas ir pasaulio pertvarkymas“ amerikiečių politologas Samuelis Huntingtonas parašė dėmesio vertą sakinį: „Europa baigiasi ten, kur baigiasi vakarietiškoji krikščionybė ir prasideda islamas bei stačiatikybė.“ Diskusijų šia tema netrūksta ir šiandien.

Nukritus geležinei uždangai, skyrusiai Europą į dvi dalis, vėl prisiminta daug senesnė riba tarp lotynų (Vakarų) ir bizantiškosios (stačiatikiškos) kultūros, kuri labiausiai išryškėjo po ilgo susvetimėjimo skilus bažnyčioms 1054 metais. Nuo tada vakarinė Europos dalis laikoma pažangia ir demokratiška, o rytietiškoji - atsilikusia ir turinčia polinkį į autoritarines valdymo formas.

Trečioji Roma

S.Huntingtono teiginys leidžia daryti išvadą, kad žemyno Rytų ir Pietryčių valstybės, kaip ir nacionalinės stačiatikių bažnyčios, nesugeba demokratizuoti ir modernizuoti savo visuomenės, nes nesupranta vakarietiškos liberalių vertybių, tarp jų ir žmogaus teisių gerbimo bei laicizmo (pasaulietinimo), prasmės.

Stačiatikybė valstybės ir bažnyčios santykius grindžia bizantiškąja simfonijos koncepcija, pasaulietinės ir dvasinės valdžios harmonija. Rusijos stačiatikių bažnyčios patriarchas Kirilas šią sąvoką apibrėžė taip: „Valstybei pritinka žemiškieji, Bažnyčiai - dangiškieji dalykai. Neįmanoma įsivaizduoti dangaus be žemės ir žemės - be dangaus.“ Taigi kiekvienas turi savo užduotį: už politiką atsako valstybė, o už religiją - Bažnyčia. Pasaulietiškoji valdžia globoja religinę bendruomenę, patriarchatas įteisina pasaulietiškąją valdžią religinėje plotmėje, kaip ir buvo padaryta carinėje Rusijoje pagal bizantiškąją valstybės sampratą.

Carizmo laikais Maskva įsivaizdavo atliekanti trečiosios Romos vaidmenį. Vakarų Romos imperija žlugo. Konstantinopolį - antrąją Romą - 1453 metais užkariavo osmanai. Tuomet ir kilo „gerojo caro“ - Dievo pasiūsto gelbėtojo - bei rusų ideologinio ir politinio mesianizmo mitas. Valstybė ir Bažnyčia turi veikti kartu ir papildyti viena kitą.

Tačiau praktiškai dvasinę valdžią dažnai pamindavo pasaulietinė valdžia. Dualistinė

Europoje tebejaučiama Stačiatikių bažnyčios įtaka.

AFP

bizantiškoji tradicija lėmė, kad be valstybės ir Bažnyčios negalėjo atsirasti jokia trečia nepriklausoma institucija. Stačiatikybė ir valstybė sudarė vieną visumą, todėl negalėjo atsirasti arba sunkiai vystėsi pilietinė visuomenė ir jėgos, įstengiančios modernizuoti ekonomiką ir politiką.

Vakarų ir Vidurio Europoje reformacija ir Šviečiamasis amžius į pirmąją vietą iškėlė asmenį. Rytuose nė viena šių epochų nepaliko pėdsakų. Stačiatikybė labiausiai vertina kolektyvias, komunes vertybes, akcentuoja dažnai mistiškos, dvasinėmis tradicinėmis vertybėmis pagrįstos bendruomenės svarbą. Visų blogybių užuomazga laikomas europietiškas Šviečiamasis amžius. Stačiatikių fanatikai demonizuoja Vakarus tokiais epitetais kaip „individualistiniai“, „supuvę“, „laicistiniai“ ir „bedieviški“.

Stačiatikybė ir tauta

Stačiatikiškose Rytų ir Pietų Europos šalyse religija, valstybė ir tauta artimai susijusios. Stačiatikių bažnyčia Graikijoje ir Rusijoje faktiškai yra daugybe privilegijų apdovanota valstybinė bažnyčia. Šiuo metu Rusijos politinį gyvenimą valdanti partija net nori įtraukti Stačiatikių bažnyčią į įstatymų leidimo procesą, todėl patriarchatas gali dar labiau sustiprinti savo įtaką. Tuo pat

metu Bažnyčia, laikanti save visuomenės moralinių vertybių puoselėtoja, leidžiasi būti vis labiau varžoma valstybės.

Beveik visoje Rytų Europoje Stačiatikių bažnyčia - tai pagrindinis nacionalinio identiteto elementas. Panašiai yra ir Lenkijoje bei Kroatijoje, kur katalikai sudaro daugumą, kur dar visai neseniai ir iš dalies šiuo metu religija tapatinama su tauta.

Tačiau Rusijoje, Graikijoje ir Serbijoje Stačiatikių bažnyčia laikoma nacionaline institucija. Kai serbų politikai pabrėžia savo sąsajas su stačiatikyste, tai daugiau reiškia jų tikėjimą nacionaliniu Bažnyčios vaidmeniu, nei rodo religinius įsitikinimus. **Rusų prezidento Dmitrijaus Medvedevo ir vyriausybės vadovo Vladimiro Putino, mėgstančių žegnotis stačiatikių bažnyčioje dalyvaujant žiniasklaidai, atveju tai irgi galioja.** Dauguma rusų, graikų ar serbų vadina save stačiatikiais, nors su Bažnyčia visiškai nėra susiję. Dar ir šiandien tolimuose Balkanų kampeliuose paklausus apie pilietybę, atsakoma: „Aš musulmonas“ arba kad „esu stačiatikis“.

Ukrainos komunistai, likę valdžioje 1991 metais žlugus Sovietų Sąjungai, Ukrainos stačiatikių bažnyčios sukūrimą taip pat laiko svarbia valstybės ir tautos formavimosi prielaida. Šioje šalyje, kitaip

SIŪLOMA ATSIŠAKYTI ADMINISTRACINĖS ATSAKOMYBĖS UŽ KURSTYMĄ EMIGRUOTI

Vilnius, rugsėjo 25 d. (ELTA). Siūloma panaikinti Administracinių teisės pažeidimų kodekso nuostatą, numatančią atsakomybę už sistemingą raginimą ar kurstymą emigruoti Lietuvos Respublikos piliečius į užsienį.

Tokią Administracinių teisės pažeidimų kodekso (ATPK) pataisą Seimo posėdžių sekretoriato įregistravo Seimo narys Petras Auštrevičius.

Pasak parlamentaro, ši nuostata praktikoje neveikia, bet vis tiek netiesiogiai riboja asmenų teises ir laisves.

1992 metais Administracinių teisės pažeidimų kodekse buvo įtvirtinta teisės norma, kuri numato atsakomybę už sistemingą raginimą arba kurstymą žodžiu, raštu arba kitokiu būdu Lietuvos Respublikos piliečius emigruoti į užsienį. Ši teisės norma su vėlesniais pakeitimais galioja ir dabar.

„Akivaizdu, kad minėta norma nė karto nebuvo taikyta teisminėje praktikoje, nuo 1992 metų nebuvo viešai minėtas nė vienas atvejis, kad asmeniui būtų taikoma atsako-

mybė pagal šį ATPK straipsnį. Vis dėlto šios įstatymo normos ignoruoti negalima, todėl asmenys, ragindami emigruoti jaunos žmones studijuoti užsienyje arba pasakodami apie geras gyvenimo sąlygas užsienio valstybėse, turi būti atsargūs. Kadangi minėta norma nė karto nebuvo plačiau nagrinėjama teisminėje praktikoje, nėra ir šios normos išaiškinimo, t. y. nėra nubrėžta riba, kada pasakojimas apie gerą gyvenimą užsienyje gali būti traktuojamas kaip raginimas ar kurstymas emigruoti“, - sako P. Auštrevičius.

Jis pažymi, kad laisvas asmenų judėjimas yra viena iš kertinių Europos Sąjungos laisvių, sudarančių Europos bendrosios rinkos pagrindą. Ši teisė ne tik suteikia galimybę laisvai keliauti ES teritorijoje, bet ir studijuoti, ieškoti darbo, dirbti savarankiškai ar samdomąjį darbą. Todėl, anot P. Auštrevičiaus, ATPK numatyta atsakomybė už raginimą ar kurstymą emigruoti netiesiogiai gali būti suprantama kaip ribojanti asmenų teisę judėti, taip pat kaip ribojanti asmens saviraiškos laisvė.

nei Rusijoje, yra keturios stačiatikių bažnyčios, kurios pretenduoja atstovauti visai ukrainiečių tautai. Bažnyčios susiskaldymas atspindi politinę nesantaiką ir Vakarų bei Rytų Ukrainos visuomenės poliarizaciją. Maskvos patriarchatui pavaldžią Bažnyčią, kuriai priklauso dauguma parapijų, remia rusakalbiai ir į Rusiją orientuoti šalies rytai bei pietūs, o nacionalinę Stačiatikių bažnyčią - dažniausiai provakarietiškosios jėgos, turinčios daugiausia rėmėjų centrinėje ir vakarinėje šalies dalyje.

Pritarimas kuriai nors Bažnyčiai praktiškai prilygsta politinėms pažiūroms. Štai buvęs Ukrainos vadovas Leonidas Kučma, atstovavęs prorusiškosioms jėgoms, demonstravo palankumą „Maskvos bažnyčiai“. Tuo metu dabartinis prezidentas Viktoras Juščenka pirmenybę teikia nuo Rusijos nepriklausomai Ukrainos tautinei bažnyčiai.

Naujasis pragmatizmas

Tačiau S.Huntingtono nuomonę apie stačiatikiškuosius Rytus dabar vis labiau linkstama laikyti Vakarų arogancijos išraiška. Teigiama, kad praėjus dvidešimčiai metų, kai griuvo Berlyno siena, nebeįmanoma brėžti tokios ryškios ribos tarp religinių, kultūrinių ir politinių tradicijų. Aiškinama, esą

Europos integracija paneigė šią S.Huntingtono tezę. Juk po Graikijos į Europos Sąjungą buvo priimtas Kipras, o paskui, kad ir kokių turėta pagrįstų abejonių, tokios stačiatikių valstybės kaip Rumunija ir Bulgarija. Netrukus ketinama panaikinti vizas keliauti į Šengeno zonos šalis ir Serbijos, Juodkalnijos bei Makedonijos gyventojams, kurių dauguma taip pat priklauso bizantiškajai Rytų kultūros erdvei.

Tad Europos integracija ir stačiatikybė vis dėlto visiškai dera. O ir kai kurie Stačiatikių bažnyčios vadovai, stačiatikiškosioms valstybėms politiškai suartėjant su ES, tapo pragmatiškesni, nors vis dar dažnai linkę niūriomis spalvomis tapyti Vakarų sekuliarizmą ir nevaržomą laisvės troškimą. Rusijos stačiatikių bažnyčia, ekumeninis Stambulo patriarchatas, Graikijos ir Rumunijos stačiatikių bažnyčia, o nuo šių metų ir Kipro bažnyčia turi savo atstovybę Briuselyje. Vis dėlto nuodugnus religinis Rytų stačiatikybės atsinaujinimas būtinas. Tam reikia atskirti Bažnyčią ir valstybę bei priimti politinės piliečių nacijos - su savo teisėmis ir pareigomis - koncepciją.

Rima Krupenkaitė,
Lietuvos žinios

DENVER, CO

„Lietuviais esame mes gimę – lietuviais norime ir būti!“

Nors ir pavėluotai noriu pranešti, kad tarp miegančių kalnų ir saulės spindulių Colorado valstijoje yra nemažai gyvenančių lietuvių. Seniai atvažiavusieji (antros bangos) lietuviai buvo labai veiklūs, bet jų gretos sumažėjo, senatvė, ligos praretino jų eiles ir jų darbus.

Mes esam labai laimingi, kad mūsų gretas perėmė labai aktyvūs, energingi ir gabūs naujos kartos atvažiavusieji.

Ypatingai dėkingi esam Romui Zableckui, kuris yra mūsų bendruomenės pirminkas: talentingas muzikas, organizatorius ir yra PLB narys. Jo ir jo komiteto dėka mes turime lietuvių mokyklą, leidžiam laikraštį “Žynys”, šokių grupę “Rūta”, vyksta

koncertai ir minėjimai taip pat bendraujam su kitom tautom.

Liepos 5 d. (sekmadienį) Lietuvoje ir visam pasaulyje gyvenantieji lietuviai buvo raginami tuo pačiu laiku paminėti tūkstantmečio sukaktį.

Colorado Lietuvių Bendruomenės žmonės neatsiliko nuo tų pareigų ir liepos 5 d. 12 val. (Denverio laiku) susirinko prie “Latvių kultūros centro”. Atvyko nemažas būrys žmonių su vėliavomis, tautiniais rūbais pasipuošę iš širdies gilumos giedojo Lietuvos giesmę – himną, braukdami ašaras iš džiaugsmo, kad mūsų žemė yra laisva ir tokia didinga savo praeitimi. Priešai ją siaubė, žudė, griovė, degino, bet ji išliko

gyva. Ta mūsų žemelė yra kažkuo turtinga, joje yra daugiau ko nors, ko niekas negali paimti, sunaikinti jos. Ji yra mūsų visų motina – sulaukusi tokių didelį gražų amžių.

Po giedojimo visi įsiamžinome bendroje nuotraukoje, o po to visų atsineštu maistu dalinomės ir bendradarbiavome tarp savęs.

Rugpjūčio 22 d. 6 v.v. “Latvių kultūros centre” kartu latviai ir lietuviai paminėjo “Baltijos kelio” 20 metų sukaktį. Šis įvykis buvo labai įspūdingai paminėtas. Dalyvavo virš 100 žmonių.

Suėję bendradarbiavome tarp savęs ir dalinomės atsineštais kulinariniais tautos valgiais. Lietuvių bendruomenės pirmininkas Romas Zableckas ką tik buvo grįžęs iš Lietuvos parodė 3 filmas: vežimą, kanikinimą sovietų okupacijos laiku. Taip pat buvo rodomas filmas “Baltijos kelias”, kuris įvyko prieš 20 metų. Kadangi mūsų tarpe buvo daug kitataučių, tai Romas Zableckas vertė viską į anglų kalbą. Po to visi išėjom į kiemą susikibę rankomis, šaukėm, dainavom, kad Lietuva, Latvija ir Estija laisva. Jaunimas šoko ir dainavo orkestrui grojant vadovaujant Romui Zableckui, kuris labai gyvai pralinksmino senus ir jaunus.

Elena Sakienė-Sluder

Mokyklos mokytojos ir svečiai liepos 5 d., Denver, CO.

LR GENERALINIO KONSULATO ČIKAGOJE PRANEŠIMAS

Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Čikagoje informuoja, kad nuo 2009 m. rugsėjo 25 d. konsulate nebeįsduodamos konsulinės pažymos, patvirtinančios gyvenimo Jungtinėse Amerikos Valstijose faktą.

Lietuvos Respublikos piliečiai, ketinantys pervežti asmeninį turtą iš JAV į Lietuvą, ir norėdami pasinaudoti 1983 m. kovo 28 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 918/83 nuostatomis dėl atleidimo nuo mūito mokesčių, įrodymus apie gyvenimo už Bendrijos muitų teritorijos ribų bent 12 mėnesių faktą turi tiesiogiai teikti Muitinės

departamentui prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos arba atitinkamai teritorinei muitinei.

Dokumentai, įrodantys gyvenimo už Bendrijos ribų faktą (pvz.: pasibaigusi darbo, mokslo ar kt. sutartis, mokslo įstaigos baigimo dokumentas ir pan.), kuriuos asmuo turi tiesiogiai pateikti muitinei, yra nurodyti Muitinės departamento internete tinklapyje www.cust.lt (Keleiviui → Gyvenamosios vietos keitimas → Persikeliant iš trečiosios šalies į Lietuvą: <http://www.cust.lt/rubric?rubricID=609>).

ISTORIJA, KURIOS KREMLIUS NENORI NET GIRDĖTI

Gintaras Visockas

(Tęsinys, pradžia „Dirvos” Nr.19)

„Disidentų mirtyje“ aptikau gausybę faktų, komentarų, pastebėjimų, kurie leidžia susidaryti užtektinai platų vaizdą ne tik apie tuometinį Rusijos prezidentą Vladimirą Putiną, kai kuriuos Rusijos slaptųjų veikimo metodus ar rusų kariškių nusikaltimus Šiaurės Kaukaze. Knygoje apstu užuominų apie dažnųsyk išdavikišką JAV, Didžiosios Britanijos politikų, slaptųjų tarnybų atsargumą, kai iškildavo dilema, ką aukoti – demokratijos idealus ar pragmatiškus ekonominius santykius su Rusija.

„Disidentų mirtyje“ taip pat kalbama apie nepavydėtiną Rusijos demokratų padėtį, nes rusų demokratai, pasirodo, maždaug vienodai nepageidaujami tiek Kremliuje, tiek Vašingtone ar Londone. A. Litvinenkos gyvenimą nušviečiančioje knygoje daug dėmesio skiriama karui Čėčėnijoje bei analizuojamos tikrosios gyvenamųjų namų sprogdinimo Maskvoje ir Volgodonske priežastys.

Skaitytojai taip pat informuojami, koks likimas ištiko

keliolika Rusijos politikų, specialiųjų tarnybų karininkų ir žurnalistų, kurie nuoširdžiai stengėsi išsiaiškinti, kas organizavo gyvenamųjų namų sprogdinimus Maskvoje ir Volgodonske. Jie visi buvo nužudyti: arba nušauti, arba nunuodyti, arba dingo be žinios.

„Disidentų mirtyje“ ne vienas puslapis skirtas ir nevienareikšmiškai vertinamam milijardieriui Borisui Berezovskiui, kuris, knygos autorių teigimu, daug gero nuveikė padėdamas bėgliniui – žvalgybininkui. Bet tuo pačiu neatmestina versija, jog B.Berezovskio sąžinę slegia ir kai kurios rimtos nuodėmės.

Be kita ko, „Disidentų mirtyje“ vertinami ir kai kurių čėčėnų politikų bei karo vadų veiksmai, analizuojama politinė, ekonominė padėtis Ukrainoje, Gruzijoje. Žodžiu, „Disidentų mirtis“ – ištis išsamus veikalas, informuojantis apie niūrią Rusijos dabartį bei Kremliaus agresyvumą.

Skaitant „Disidentų mirtį“ pirmiausiai įsiminė epizodas, kuriame pasakojama, kaip A.

Litvinenka su žmona ir vaiku Turkijoje nesėkmingai bandė gauti leidimą išvykti į JAV. Neatmetu galimybės, jog kai kuriuos momentus knygos autoriai gali būti specialiai sutirštinę arba sumenkinę.

Ir vis dėlto „Disidentų mirtyje“ atvirai rašoma, kaip amerikiečiai kartą atsisakė padėti A. Litvinenkai saugiai persikelti per Atlantą. Labai nedaug trūko, ir Litvinenkų šeimą būtų ištikusi didelė bėda. Dėl amerikiečių atsargumo galėjo susidaryti aplinkybės, leidusios Rusijos slaptosioms tarnyboms su A.Litvinenka susidoroti kur kas anksčiau, nei 2006-ųjų lapkritis.

Tas amerikiečių akibrokštas keistas dar ir dėl to, kad mainais į politinio prieglobsčio statusą jie iš A. Litvinenkos avansu išprašė svarbių konfidencialių duomenų. **Amerikiečius ypač domino, kaip Rusijos slaptosioms tarnyboms pavyko susekti Čėčėnijos nepriklausomybės vadovo Džocharo Dudajevio mobiliojo telefono duomenis, leidusius nukreipti į jį radijo bangomis valdomą raketą ir tokiu drastišku būdu nužudyti.**

Iki šiol kai kuriuose antiamerikietiškuose leidiniuose buvo užtikrintai tvirtinama, esą palydovinio ryšio, kuriuo

naudojosi Dž. Dudajevas, kodus amerikiečiai perdavė Kremlui savo noru arba už rimtą paslaugą. Sprendžiant iš A. Goldfarb ir M. Litvinekos pasakojimų rusai tuos kodus iš Vašingtono tiesiog pavogė. O A. Litvinenka, regis, turėjo konkrečios informacijos, kaip rusams pavyko įgyvendinti šią vagystę.

Viename iš Turkijos viešbučių duomenis apie Dž.Dudajevui gyvybę kainavusią vagystę A. Litvinenka išklojo Amerikos ambasados darbuotojams. Jis tiesiog neturėjo kitos išeities. Jis prašė politinio prieglobsčio, bet amerikiečiai baiminosi, jog tai gali būti provokacija, ir svarstė, kokių atsakomųjų politinių pasekmių susilauks iš Rusijos už draugystę su žymiuoju perbėgėliu.

Po ilgokai trukusių dvejonių amerikiečiai galų gale suteikė vilčių, girdi, prieglobstis bus suteiktas, tik štai A. Litvinenka jiems turėtų papasakoti, kaip Rusijos FST agentai išsiaiškino Dž. Dudajevio telefoninio ryšio atpažinimo duomenis. A. Litvinenka papasakojo. **Bet politinio prieglobsčio taip ir nesulaukė.** Paskutinę akimirką amerikiečiai pareiškė labai apgailestaują...

Pats A. Litvinenka ameri-

kiečių išdavystės nesureikšmino. Tokio sprendimo jis nepavadino net išdavyste. Svarstydamas, kodėl būtent taip pasielgė JAV atstovai, jis nusprendė, esą lemiamu momentu Rusijos slaptosios tarnybos greičiausiai suuodė apie galimą politinio prieglobsčio suteikimą ir nedelsiant pagrasino atsakomaisiais veiksmais.

O amerikiečiai, puikiai suprasdami, jog taip pat turi silpnųjų pusių, nusprendė atitraukti. **Amerikiečiai tiesiog nusprendė A. Litvinenką paaukoti.** Paties A. Litvinenkos žodžiais tariant, toks sprendimas – itin dažnas žvalgybų bendruomenėse. Slaptųjų tarnybų veiksmuose nederėtų ieškoti moralės, gailesčio ar ilgalaikių draugysčių. Ten egzistuoja vien pragmatiški sprendimai.

Tačiau pats A. Litvinenka visomis išgalėmis stengėsi gyventi moraliai, padoriai, sąžiningai. A. Litvinenka buvo Rusijos specialiųjų tarnybų žmogus, nuoširdžiai, ištikimai, pasiaukojančiai tarnavęs Rusijos interesams. Ilgokai A. Litvinenka manė, kad šitaip elgiasi ir visi kiti, sėdintys Kremliuje, FST būstinėje ar Rusijos Vyriausybėje. Tai buvo didžioji jo iliuzija.

(Bus daugiau)

NEW YORK, NY

PROF. VYTAUTAS LANDSBERGIS - „DRAUGO” POKYLIO GARBĖS SVEČIAS

Šiais metais „Draugo” 100-mečio pokylyje, kuris įvyks spalio 17 d., šeštadienį, Willowbrook pokylių salėje (8900 Archer Ave., Willow Springs, IL 60480), garbės svečio teisėmis dalyvaus prof. Vytautas Landsbergis - pirmasis antros atkurtos nepriklausomos Lietuvos Respublikos vadovas, Sąjūdžio pirmininkas, politikas, visuomenės veikėjas, meno, muzikos ir kultūros istorikas.

Jo vadovaujama Lietuva atsispyrė SSRS ekonominei blokada bei ginkluotam

smurtui ir pasiekė savo atkurtos nepriklausomybės tarptautinį pripažinimą, o taip pat 1992 m. susitarimą su Rusija, kad būtų išvesta Rusijos kariuomenė.

1993 m. gegužės 1 d. įsteigiant Lietuvos konservatorių partiją, išrinktas jos pirminku. 1995, 1998 ir 2000 m. išrinktas juo pakartotinai ir ėjo šias pareigas iki 2003 m.

2004 m. birželio 13 d. išrinktas Europos Parlamento nariu. 2009 m. rinkimuose į Europos Parlamentą išrinktas antrai kadencijai.

Laimono Briedžio knyga „Vilnius: City of Strangers”

Lietuvos generalinis konsulas New York kartu su leidykla „Central European University Press” 2009 m. rugsėjo 10 d. surengė Laimono Briedžio knygos „Vilnius: City of Strangers” pristatymą viename žinomiausių nepriklausomų New York knygynų „Rizzoli”.

Knygos pristatyme gausiai dalyvavo niujorkiečiai, besidomintys Vilniaus istorija ir kultūra, istorikai, žurnalistai, kultūrologai, lietuviai, lenkai, žydai, kilę iš Lietuvos. Svečius pasveikino generalinis konsulas New York Jonas Paslauskas.

Laimonas Briedis gimė Vilniuje, apgynė daktaro vardą Kanadoje, Britų Kolumbijos universitete, dirbo Toronto universiteto istorijos katedroje. Šiuo metu jis dirba ir gyvena dviejuose miestuose - Vilniuje ir Vankuveryje.

„Vilnius: City of Strangers” - tarsi geografinis romanas, besiremiantis atvykėlių svetimų keliautojų istoriniais liudijimais ir sekantis vingiuotais besikeitusio Europos žemėlapiu takais.

L. Briedžio knygoje panaudoti Napoleono, Fiodoro Dostojevskio, Stendalio, Levo Tolstojaus, Josifo Brodskio ir kitų žinomų asmenybių laišškai, dienoraščiai, pastebėjimai ir apmąstymai.

Knygoje Vilnius atskleidžiamas kaip slenkstis, ribinė daugelio tautinių transformacijų ir asmeninių virsmų vieta. Istorikai vadina knygą kokybiškai nauju žingsniu Europos istoriografijoje, o literatūros kritikų ją vertina už grožio ir melancholijos kupinų prarastų Vilniaus atsiminimų atgaivinimą.

LR generalinio konsulato New York inf.

PREZIDENTAS ILLINOIS UNIVERSITETE

Rugsėjo 24 d., Illinois universitete Čikagoje lankėsi prezidentas Valdas Adamkus. Garbingą svečią priėmė PLB Lituaniškosios katedros vadovas prof. Giedrius Subačius, proktorius R. Michael Tanner, Laisvųjų menų ir mokslo fakulteto vyresnioji partnerė-dekanė Jessica Williams, Kalbų, literatūros ir kultūros mokyklos direktorė Astrida Tatillo bei Slavų ir Baltų kalbų ir literatūros departamento vadovė Judith Gardiner. Į susitikimą su dešimt metų Lietuvos Respublikai vadovavusiu prezidentu susirinko gražus būrys universiteto studentų, jų tarpe ir Lietuvių studentų asociacijos nariai.

Lietuvos vyskupų konferencijos pirmininkas, Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius SJ dalyvaus Evangelijos paskelbimo ir Lietuvos vardo tūkstantmečio proga šventėje, kuri įvyks dalyvaujant ir Čikagos kardinolui F. George OMI šv. Vardo katedroje spalio 25 d., sekmadienį, 3 val. p. p.

CHICAGO, IL

„DAINAVOS” CHORAS LIETUVOS TŪKSTANTMEČIO ŠV. MIŠIOSE

„Dainavos” choras ruošia iškilmingus kūrinius ir giedos **spalio 25 d., sekmadienį, 3 val. p. p.** Šv. Vardo Čikagos katedroje, šv. Mišiose Evangelijos pakelbimo ir Lietuvos vardo tūkstantmečiui atminti. Vargonuos Ričardas Sokas.

Šv. Mišiose taip pat gros ir salėje meninę programą

atliks Genės Razumienės vadovaujamas kanklių ansamblis „Gabija“. Pasipuošę tautiniais rūbais, organizacijų atstovai su vėliavomis iškilmingai eis šv. Mišių procesijoje. Visus kviečiame ruoštis ir gausiai dalyvauti. Daugiau informacijos telefonu 773-735-6677, 773-875-8847.

AUTOBUSAI NUVEŠ Į KATEDRĄ

Į Čikagos katedrą, kur spalio 25 d., sekmadienį, 3 val. p.p. vyks Lietuvos tūkstantmečio šv. Mišios, nuo lietuvių parapijų/centrų organizuojama išvyka autobusa. Bilieto kaina asmeniui – 10 dol. Norinčius važiuoti prašome iš anksto užsirašyti. Išvyksta nuo Seserų Kazimieriečių Motiniško namo (Marquette Park), 2601 W. Marquette Rd., Chicago – registracija Švč. M. Marijos Gimimo parapijos raštinėje tel. 773-776-4600 arba JAV LB soc. reikalų taryboje tel. 773-476-2655 (Seklyčia).

Nuo Švč. M. Marijos Nek. Prasidėjimo bažnyčios (Brighton Park), 2745 W.

44th St., Chicago – registracija tel. 773-254-7553 (Evelina Oželienė) arba tel. 773-847-5895 (Vytautas Stanevičius).

Nuo Šv. Antano bažnyčios (Cicero), 1510 S. 49th Ct, Cicero – registracija tel. 708-863-9849 (Mindaugas Baukus).

Nuo Pasaulio Lietuvių Centro (Lemont), 14911 W. 127th St., Lemont – registracija JAV LB Lemonto soc. reikalų skyriuje tel. 630-334-2906 (Pranas Jurkus) arba Pal.J. Matulaičio misijos raštinėje tel. 630-257-5613.

Evangelijos paskelbimo ir Lietuvos vardo tūkstantmečio šventės Čikagoje komiteto inf.

Cicero lietuvių „kavinės” vedėjos Jonė Bobinienė ir mėta Gabalienė su kun. K. Trimaku. Jos įteikia kunigui voką su parama neturtinigiems Lietuvos studentams nuvežti į Lietuvą. **E. Šulaičio nuotr.**

Prezidentas Valdas Adamkus Lietuvių fondo pokylio metu spalio 3 d. daktarui Kazimierui Ambrozaičiui už nuopelnus Lietuvai įteikia Lietuvos valstybės ordiną. **D.Cidzikaitės nuotr.**

POKYLIS ADAMKŲ GARBEI

Daugiau nei 350 asmenų, susirinkę Pasaulio lietuvių centre Lemonte, pagerbė kadenciją baigusį prezidentą Valdą Adamkų. „V.Adamkus tarp mūsų augęs. Jautėme, kad reikėtų mums visiems padėkoti jam ir poniai Almai už darbą Lietuvoje”, - kalbėjo Lietuvių fondo tarybos pirmininkas Rimantas Griškelis.

Ant stalų garavo tiek įmantrūs patiekalai, tiek lietuviški sūtiniai, nes vakarui maistą ruošė restoranai „Kunigaikščių užėiga”. Koncertavo ansamblis „Dainava”.

Kvietimai į vakarą buvo

„Skautų aidas” kviečia į Lietuvių skautų sąjungos žurnalo „Skautų aidas” 85-ąją sukaktį. Šventė vyks 2009 m. lapkričio 14 d. Pasaulio lietuvių centro Lietuvių fondo

išsiųsti ir JAV prezidentui Barack Obamai, valstybės sekretorei Hillary Clinton, Čikagos merui Richard Dailey. Pastarasis atsiuntė savo sveikinimą. Bilietas į pokylį kainavo 100 dolerių, o garbės svečiai aukojo mažiausiai po 200 dolerių. Tikėtasi per pokylį surinkti 10 tūkst. dolerių, tačiau Amerikos lietuviai net ekonomikos nuosmukio metu sugebėjo paaukoti daugiau kaip 12,5 tūkst. dolerių. Surinkti pinigai nukeliavo į naujai įkurtą Adamkų stipendijų fondą, skirtą remti aplinkosaugos mokslų studentus. **LGITIC**

salėje 14911 127th St., Lemont, IL 60439. Bilietus prašome užsisakyti iki lapkričio 6 d. pas sesę Ireną Žukauskienę: tel. 708-579-0529 arba el. paštu: irenazukas@att.net

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima antradieniais

9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrę Kumpiką, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687.

Fax: (718) 479-8923. E-mail: ambervings@mac.com

Gruzijoje viešėjusiam europarlamentarui **Vytautui Landsbergiui** prezidentas Michailas Saakašvilis už ilgalaikę paramą Gruzijai įteikė Šv. Georgijaus ordiną. Jis V.Landsbergį pavadino ne tik pirmuoju Lietuvos prezidentu, bet ir vienu iš Europos Parlamento vadų „dideliu Gruzijos draugu“ bei „savo jaunų dienų herojumi“. Dėkodamas už apdovanojimą, V.Landsbergis priminė, kad daugiataukstantiniuose mitinguose greta Lietuvos visuomet plazdėdavo ir tuometė Gruzijos vėliava, nes Gruzija labai artima savo likimu.

LENKAS VIS SKUNDŽIA LIETUVĄ

Vilnius, rugsėjo 25 d. (ELTA). Seimo Užsienio reikalų komiteto pirmininkas Audronius Ažubalis apgailestauja, kad kai kurie Lietuvoje išrinkti Europos Parlamento nariai iš europinės tribūnos kelia propagandinį ažiotazą. Politikas tvirtina, kad Lietuvos lenkų rinkimų akcijos vadovo, europarlamentaro Valdemaro Tomaševskio kalbos apie neva blogą tautinių mažumų padėtį Lietuvoje neatitinka tikrovės.

„Pirmiausia reikia teikti siūlymus čia, Lietuvoje, reikia kalbėtis tarpusavyje, o ne eiti į tribūną ir kelti tam tikrą, sakykime, propagandinį ažiotazą. Jeigu ponui Tomaševskiui atrodo, kad yra kažkas blogai Lietuvoje, tai yra jo kolegų Lietuvos parlamente, ir tegul jie siūlo įstatymo pataisas. Tačiau tokių nebuvo siūlyta. Niekas nesiūlo pataisų, o iškart einama ir viešinama nuomonė, kuri yra asmeninė arba vieno ar kito politiko, kuri yra nepalanki Lietuvai ir neatspindi realios Lietuvos situacijos. Kai kalbama bendrame kontekste, kad tautinių mažumų padėtis

Lietuvoje nėra patenkinama, tai tokios Tomaševskio kalbos visiškai neatitinka tiesos”, - po Seimo Užsienio reikalų komiteto posėdžio sakė jo pirmininkas A. Ažubalis.

Šio komiteto nariai, susitikę su Lietuvoje išrinktais europarlamentarais, svarstė, kaip pagerinti tarpusavio bendradarbiavimą.

Europos Parlamento narys V. Tomaševskis teigia, kad europarlamentarai yra mūsų tautos atstovai, todėl jie turi nuolat kelti problemas. „Jeigu čia, vietoje, neįmanoma išspręsti kokios nors problemos, reikia bandyti spręsti tai Europos Parlamente, tarptautinėse organizacijose”, - mano V. Tomaševskis. Jo įsitikinimu, įstojus į ES Lietuvoje ribojamos tautinių mažumų teisės. „Sakykime, per referendumą dėl stojimo į ES buvo spausdinami biuleteniai lenkų ir rusų kalbomis, ir viskas buvo gerai. Tokie yra standartai Europos Sąjungoje. Tuo tarpu dabar gauname įspėjimą ir gresia baudos už tai, kad vartojame gimtąją kalbą

plakatuose. Tai yra regresas, to regreso negali būti”, - sakė V. Tomaševskis.

Tuo tarpu Seimo narė Vilija Aleknaitė-Abramikienė mano, kad V. Tomaševskio veikla yra „ne europinė, o parapiinė”. „Siekiate parapiinio populiarumo”, - sakė ji komiteto posėdyje.

Europos Parlamento narys Vytautas Landsbergis kritiškai vertina kai kurių kolegų europarlamentarų bandymus juodinti Lietuvą. „Jeigu Jūs minite Viktorą Uspaskichą, kuris nusiskundė, kad jis politiškai persekiojamas, ar poną Tomaševskį, kuris apkaltino Lietuvą, kad draudžiama kalbėti lenkiškai Lietuvoje, tai ką gi? Tokius europarlamentarus išrinko žmonės, ir, matyt, jie atspindi Lietuvos kokybę iš vidaus”, - žurnalistams sakė V. Landsbergis.

Susitikti su Seimo Užsienio reikalų komiteto nariais rugsėjo 25 d. atvyko Europos Parlamento nariai V. Landsbergis, Algirdas Saudargas, Zigmantas Balčytis, Vilija Blinkevičiūtė ir V. Tomaševskis.

„Phantom” tipo naikintuvai.

Vokietijos kariai pirmieji NATO oro erdvės patruliavimo misijoje dalyvauja jau trečią kartą. Pirmą kartą vokiečiai šioje misijoje dalyvavo 2005 metų liepos-rugsėjo mėnesiais, vėliau - 2008 metų liepą-rugsėį. Abu pirmuosius kartus Vokietijos kariai patruliavo naikintuvais F-4F „Phantom”. Trečiojoje Vokietijos kontingento pamainoje, vykdančioje oro patruliavimo misiją Baltijos valstybėse, tarnauja 130 karių, kurių dauguma yra iš Vokietijos karinių oro pajėgų 74-osios naikintuvų grandies (Fighter Wing 74), dislokuotos Noiburge prie Dunojaus.

LIETUVA IR PASAULIS

Prezidentė Dalia Grybauskaitė pasveikino Vokietijos federalinę kanclerę Angela Merkel ir jos vadovaujamą Vokietijos krikščionių demokratų sąjungą, iškovojus pergalę Vokietijos parlamento rinkimuose. Prezidentė įsitikinusi, kad, artėjant Berlyno sienos griuvimo dvidešimtmečiui lapkričio 9-ąją, Vokietijos kanclerei išreikštas pelnytas pasitikėjimas lems tolesnį šios šalies ir visos Europos sustiprėjimą bei ūkio atsigavimą. Preliminariais duomenimis, KDS/SKS parėmė 33,6 proc. Vokietijos piliečių. Už jų pagrindinę konkurentę - VSDP, kurios kandidatas į kanclerio postą buvo dabartinis Vokietijos vicekancleris ir užsienio reikalų ministras Frank Walter Steinmeier, savo balsus atidavė 23 proc. vokiečių. Priešingai prognozėms, liberalai demokratai smarkiai pagerino savo rezultatus ir užsitikrino 14,7 procento rinkėjų paramą. Tiek balsų pakanka valdančiajai KDS/SKS-LDP koalicijai sudaryti. Rinkimuose į Bundestagą dėl rinkėjų balsų kovojo mažiausiai 28 partijos.

Sicilijos sostinėje, Palerme (Italija) atidarytas Lietuvos garbės konsulo Alessandro Palmigiano vadovaujamas konsulas. Tai jau aštuntasis Lietuvos konsulas Italijoje, vadovaujamas garbės konsulo. Garbės konsulas A. Palmigiano yra paskirtas vykdyti konsulines funkcijas Sicilijos konsulinėje apygardoje. Lietuvos konsulato atidarymo iškilmėse dalyvavo Lietuvos ambasadorius Italijoje Petras Zapolskas, Sicilijos regiono parlamento, vyriausybės, Palermo miesto savivaldybės tarybos atstovai, verslininkai. Teisinių paslaugų firmai vadovaujantis A.Palmigiano yra Palermo arbitražinio teismo generalinis sekretorius, dirbęs daugiau kaip dešimtyje mokslinių tyrimų projektų didžiausiose tarptautinėse ir nacionalinėse bendrovėse, nuo 2003 metų yra Europos Komisijos Konkurencijos direktorato oficialus ekspertas televizijos, interneto ir žiniasklaidos politikos srityje. A.Palmigiano yra išleidęs ar bendradarbiavęs išleidžiant septynias knygas ir paskelbęs daugiau kaip penkiasdešimt mokslinių publikacijų.

Rugsėjo 16 d. į Vilnių rinkosi stalinizmo nusikaltimų neigėjai iš Lietuvos, Rusijos bei kitų šalių: vyko konferencija apie Molotovo-Ribentropo paktą ir jo pasekmes. Piktą požiūrių į Baltijos šalis pagarsėjęs „Istorinio fondo” direktorius Aleksandras Djukovas tikino, kad po karo vyko ne lietuvių tautos genocidas, o pilietinis karas: esą daugiausia būtent lietuviai užmušdavo lietuvius. „Negalima dėti lygybės tarp nacizmo ir stalinizmo, nes stalinizmas po truputį žudė visų tautų atstovus, o nacių veiksmai buvo nukreipti prieš vieną tautą”, - tvirtino Lietuvos žydų bendruomenės vadovas Simonas Alperavičius.

Rusijos valstybinių ekonominių programų ir nacionalinių projektų struktūrinio vystymo Centro „Kremliaus strategija” prezidentas Vadim Mingaliov teigė, kad Rusija yra aiškiai pareiškusi, kad Molotovo-Ribentropo paktas yra ciniškas. „Tačiau nebuvo kitos išeities”, - teigė V.Mingaliov. Pats V.Mingaliov susirinkusiuosius tikino, kad jo vadovaujama organizacija yra nevyriausybė ir nesusijusi su valstybinėmis institucijomis, o skirta užmegzti santykius kultūros, švietimo srityse. Suomijos Antifašistinio komiteto pirmininkas Johan Baeckman teigė, kad pakto egzistavimas šiuo metu yra išnaudojamas kaip ginklas informaciniame kare prieš Rusiją.

Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininko Arvydo Anušausko nuomone, renginio organizatoriai nėra fiziniai asmenys, todėl jo metu išsakytos tiesos nėra tas pats, kas eilinio žmogaus įsitikinimų reiškimas. „Partija „Frontas” yra įregistruota pagal Politinių partijų įstatymą, kuriame parašyta, kad partija negali reklamuoti totalitarinių valdymo metodų, o svarbiausia - jos idėjos ir veikla turi neprieštarauti Lietuvos Respublikos Konstitucijai. Šiuo atveju Algirdas Paleckis („Fronto” vadas - aut. past.) akivaizdžiai pamiršo, kad Lietuvos Konstituciją sudaro ir Kovo 11-osios konstitucinis aktas, kuriame Lietuvos okupacija aiškiai įvardijama. **Tokia veikla A.Paleckis su savo organizacija iš esmės pažeidinėja Lietuvos įstatymus ir Konstituciją.** Viešojo intereso gynėja yra prokuratūra, ji turi pati aktyviai reaguoti”, - sakė A.Anušauskas.

Ši fiesta - tik dalis didžiulės ir vis stiprėjančios propagandinės bangos, kuri iš Rusijos kyla visomis kryptimis. Pagrindinis jos tikslas - torpeduoti visas Lietuvos bei kitų buvusių kolonijų istorines pretenzijas buvusiai metropolijai, mėginimus sulyginti komunizmą su nacizmu, reikalauti okupacijos žalos atlyginimo. Kremliaus ir Lubiankos strategai puikiai supranta - jeigu Vakaruose bus pradėta rimčiau diskutuoti apie šias pretenzijas, gali keistis ir visa „pragmatiška” nuolaidžiavimo politika Rusijos atžvilgiu.

Lietuvių kalbą baigiama sunaikinti. Net Vilniaus senamiestyje lietuviškus užrašus jau pakeitė angliškos, vokiškos iškabos. Peršami net užsienietiški gatvių pavadinimai. Tačiau valdininkai, turintys švarinti kalbą, nuo problemų slepiasi neišlįsdami iš savo kabinetų. Gimtoji kalba - tik podukra. LGTIC

V.URMANAVIČIŪTĖS TRIUMFAS „AIDOJE”

Legendinėje Metropolitan Operos teatro scenoje Niujorke Violeta Urmana spalio 2 d. siuntė oro bučinius ir lenkėsi „bravo“ šaukiančiai publikai. Pirmąsyk premjeroje šioje didingoje salėje Giuseppe Verdi operos „Aida“ pagrindinis vaidmuo buvo patikėtas lietuvei.

„Per triumfo maršo sceną, kai visi žygiuoja, o man nereikia dainuoti, pamaniau, kaip gražu, kad aš dainuoju „Metropolitan Operoje“, – po pirmojo šio sezono spektaklio švytėjo V.Urmana, gimusi Marijampolėje.

Kiekvienas kartas „Metropolitan Operos“ teatre jai yra išskirtinis, nors Lietuvos operos primadona Niujorke dainuoja beveik kasmet nuo 2001-ųjų, kai debiutavo Kundri vaidmeniu „Parsifalyje“, kur dainavo su ispanų operos žvaigžde Placido Domingo.

Dabar scenoje V.Urmanos herojės Aidos mylimojo Radameso partiją atliko garsus tenoras iš Pietų Afrikos Respublikos Johan Botha.

Dirigavo italas Daniele Gatti, į Niujorką sugrįžęs po 14 metų pertraukos, tačiau susilaukė nepalankios kritikos, bet Violeta Urmana *New York Times* išgyrė, ypač už nuostabų pianismo dainavimą. Beveik keturi tūkstančiai žiūrovų Niujorke plojo dainininkams po kiekvieno veiksmo. Amerikiečiai pratrūkdavo plojimais ir išvydę išpūdingas scenas, kurių netrūko, nes šis „Aidos“ pastatymas – be galo ryškus ir milžiniškas. Ypač žavingai atrodė žymioji triumfo maršo scena: po pergalingo mūšio Etiopijoje egiptiečiai atridenos visą vežimą tikroviškai atrodančių lavonų, šoko dešimtys merginų, į teatrą įjota

tikrais žirgais.

Šis „Aidos“ pastatymas Metropolitan Operoje gyvuoja nuo 1988 metų. Aukso tviskančioje scenoje **V.Urmaną galės pamatyti ir Lietuvos žiūrovai, nes šioji „Aida“ spalio 24 dieną bus tiesiogiai transliuojama Vilniaus kino teatre „Forum Cinemas Vingis“**. „Retai rasi geresnius dainininkus negu šioje „Aidoje“. Kalbu ne apie save, o apie savo kolegas, – nusijuokė V.Urmana. – Man atrodo, kad sudėtinga surasti taip gerai subalansuotą solistų ansamblį. Tikrai verta pažiūrėti“.

Garsiausia Lietuvos solistė prisipažino, kad tą vakarą, kai opera bus transliuojama Lietuvoje, jaudinsis labiau nei bet kada. „Aišku, kad galvosiu apie tai, kad pasirodymą mato ir lietuviai“, – prisipažino V.Urmana.

Vaidmuo – vienas brangiausių

Šie metai lietuvių dainininkei – išskirtiniai, nes Aidos vaidmenį dainininkė skirtinguose teatruose atliks 22 kartus. Birželį ji dainavo Vienos operoje, liepą – Milano operos šventovėje „La Scala“. Tada su šiuo pastatymu gastroliavo Tel Avive ir Tokijuje. „Net keista, nes kai pirmąkart Aidą dainavau „La Scala“ 2006-aisiais, po to dvejus su puse metų buvo pauzė. O dabar jau keturis mėnesius dainuoju Aidą“, – sakė V.Urmana.

Solistė pabrėžė, kad šis vaidmuo jai – vienas brangiausių. „Jis nėra paprastas, bet man patinka, kad pirmą kartą galiu koncentruotis į vieną partiją. Joje kaskart atrandu vis ką nors naują“, – kalbėjo V.Urmana.

G.Verdi „Aida“ – viena sudėtingiausių ir reikšmingiausių

Metropolitan Operos premjera – G. Verdi opera „Aida“ spalio 2 d. New York. Titulinę Aidos partiją dainuoja Violeta Urmanavičiūtė-Urmana (centre).

italų kompozitoriaus lyrinių operų, sukurta Egipto Sueco kanalo atidarymo proga.

V.Urmana dainuos operoje „Aida“ Niujorke iki lapkričio 6 dienos. Kitų metų vasarį Lietuvos primadona grįš į „Metropolitan Opera“, nes pirmąkart per savo karjerą atliks Odabelos vaidmenį G.Verdi operoje „Atila“.

„Tai bus premjerų premjera, nes šioje scenoje debiutuos dirigentas Ricardo Mutti ir aš. Be to, operai kostiumus ir dizainą kurs „Prada“. Tai bus ištis rimtas įvykis, sukelsiantis daug jaudulio“, – kalbėjo V.Urmana.

V.Urmanos vaidmenys Metropolitan Operoje

Kundri Richardo Wagnerio operoje „Parsifalis“, **Džokonda** Amilcare Ponchielli operoje „Džokonda“, **Madalena** Umberto Giordano operoje „Andrė Šenjė“, **Princesė** Eboli Giuseppe Verdi operoje „Don Karlas“, **Ariadnė** Richardo Strausso operoje „Ariadnė iš Nakso“, **Santuca** Pietro Mascagni operoje „Kaimo garbė“, **Aida** Giuseppe Verdi operoje „Aida“.

Genovaitė ir Justinas Marcinkevičiai

gas (šis anykštėnas taip pat Vaižganto premijos laureatas) ir Lietuvos žurnalistų sąjungos pirmininkas Dainius Radzevičius bei šios kūrybinės organizacijos pirmininko pavaduotojas Audrys Antanaitis, apsvarstė nemažai kandidatūrų.

Kornelija Ežerskytė

KULTŪROS KRONIKA

Lietuvos Didžiojo kunigaikščio Vytauto karūnavimo Lietuvos karaliumi iškilmų diena turėjo būti 1430 m. rugsėjo 8 d. Tačiau karūnacijos iškilmės Vilniaus katedroje neįvyko, nes Šventosios Romos imperatoriaus Zigmanto I-ojo siunčiama karūna ir aktai vežant per Lenkiją buvo pagrobti. Netrukus, 1430 m. spalio 27 d., Vytautas, nesulaukęs karališkosios karūnos, jodamas iš Vilniaus į Trakus, nukrito nuo žirgo ir mirė. To meto didžioji Europos valstybė netapo karalyste. Vytautas tą dieną – Švč. Marijos gimimo dieną – buvo pasirinkęs savo vainikavimui.

Marijampolėje atidengtas paminklas lietuvių kalbai ir tautai – Lietuvos valstybės vardo paminėjimo 1000-mečio proga. Skulptorius Kęstutis Balčiūnas per tris metus sukūrė išpūdingą 19-kos metrų aukščio paminklą. Po pamaldų centrinėje J. Basanavičiaus aikštėje dalyvavo šimtai žmonių ir valdžios atstovų. Paminklą pašventino Vilkaviškio vyskupas emeritus Juozas Žemaitis. Po trijų senovinių patrankų salvių kalbėjo Lietuvių kalbos komisijos pirm. Irena Smetonienė. Užsienio reikalų ministras Vygaudas Ušackas tarė: „Iš savo darbo ambasadoje Amerikoje ir Britanijoje žinau, kokią reikšmę turi lietuviškas žodis, kaip maži vaikučiai išėivijoje mokosi lietuviškai, nori išsaugoti lietuvišką žodį. Tas paminklas, sukurtas Marijampolėje, yra bendrinės lietuvių kalbos lopšys, krašte, iš kurio kilę Jonas Jablonskis, Jonas Basanavičius, Vincas Kudrika, šeši Vasario 16-osios Akto signatarai, įprasmina pačias didžiausias gyvenimo vertybes“. Paminklas kainuoja 834,000.00 dol. Pinigų skyrė Marijampolės savivaldybė ir privatūs aukotojai, bet trūksta maždaug 100,000.00 dolerių, nes dėl krizės Lietuvos Vyriausybė atsisakė padėti. Kas aukojo tūkstantį litų, pavardės iškalts paminklo granito postamente. Ten jau iškalta ir dailininkės Magdalenos Stankūnės pavardė iš Čikagos ir Jono Kaminsko iš Floridos. Atidengus paminklą, miesto kultūros salėje surengtas koncertas, iš kurio 40,000 litų skirta paminklo išlaidoms padengti. Lietuva tapo pirmąja valstybe pasaulyje, kuri paminkle įamžino savo tautos kalbą.

„Lietuvos tūkstantmečio dainos“ išleistos muzikiniu rinkiniu. Mūsų liaudies dainos, tapusios lietuviškos muzikinės kultūros šaltiniu, sudėtos albume – pačios gražiausios, atliepiančios lietuvių sielos būseną.

Rašytojo Mariaus Katiliškio (Albino Vaitkaus) tėviškėje Katiliškių kaime (Joniškio r.) jo giminaičių bei pagalbininkų pastangomis 95-osioms rašytojo gimimo metinėms iškilo paminklinis akmuo - riedulys iš Skaistgirio apylinkių laukų. 1990-aisiais Mariaus Katiliškio tėvų sodyboje, kuria dabar rūpinasi sūnėno Vytauto Vaitkaus šeima, iškilo stogastulpis. Praėjus 19 metų šalia koplytstulpio atgabentas lauko riedulys, jame iškalti žodžiai: „Albino Vaitkaus-Mariaus Katiliškio tėviškė 2009“.

Paminklo kampai simbolizuoja keturis Lietuvos etninius regionus, aukšta sraigtinė kolona – tautos kelią, veržimąsi į išlikimą.

VAIŽGANTO PREMIJA ĮTEIKTA POETUI JUSTINUI MARCINKEVIČIUI

Rugsėjo 20 dieną Malaišiuose, Juozo Tumo-Vaižganto gimtinėje, iškilmingai įteikta tradicinė Vaižganto vardo premija. Šiemet premijos laureatu tapo poetas Justinas Marcinkevičius, išleidęs knygą „Pažadėtoji žemė: užrašai, pokalbiai, straipsniai, kalbos, 1988-2008“.

Premijos laureato regalijos ir jas lydintis ažuolo lapų vainikas poetui J.Marcinkevičiui įteikti gausiai dalyvaujant Vaižganto kūrybos gerbėjams, Lietuvos žurnalistų sąjungos, Rašytojų sąjungos atstovams, Svėdasų ir Malaišių bendruomenei bei svečiams iš visos Lietuvos. Audringos ovacijos, poeto padėkos kalba, gausus būrys sveikin-

tojų ir dar didesnė eilutė jo kūrybos gerbėjų, kurie tądien gavo ne tik Justino Marcinkevičiaus autografa, bet ir galimybę pabendrauti su Poetu šiltai ir nuoširdžiai... Jeigu ne premijos steigėjų – Lietuvos rašytojų sąjungos ir LŽS – santūrus tylėjimas, kai iki pat paskutinės dienos buvo neviešinama, kas gi šiemet taps Vaižganto premijos laureatu, ko gero, į Malaišius būtų suplūdusios minios ir Justino Marcinkevičiaus kūrybos mylėtojų.

Vertinimo komisija, kuriai pirmininkavo Vaižganto premijos laureatė rašytoja Gintarė Adomaitytė ir kurios nariais buvo rašytojai Danielius Mušinskas bei Rimantas Vana-

KVAILUMAS AR RAUDONOJI PROPOGANDA?

Per pastaruosius keletą mėnesių įvairioje spaudoje skaitome daug priekaištų, net įžūlių žeminimų mūsų garbingiausiam ir daugiausiai Lietuvai pasitarnavusiam Prezidentui Antanui Smetonai. Per savo didelį pasiaukojimą, gilią meilę Lietuvai ir sąmoningumą Jis Lietuvą ištraukė iš caristinės Rusijos tamsumos, purvo, biednumo. Nuvarginta, nualinta karo, apiplėšta, beveik visiškai sunaikintą Lietuvą A. Smetona apšvietė Lietuvą mokslais, naujomis mokyklomis, naujomis mokslo programomis, kaip įkūrimas Prekybos Instituto Klaipėdoje, vėliau perkeltos į Šiaulius. Prekybos Institutas davė Lietuvos jaunimui supratimą apie prekybą su užsieniu, be tarpininkų patys galėtų prekiauti su užsieniu, rėmė sukūrimą Pieno Centrą, Maistas kur lietuviai patys apdirbo žemės ūkio produktus, eksportavo į užsienius be tarpininkų, kas sukėlė Lietuvoje gyvenančių kai kurių mažumų didelį nepasitenkinimą.

Visa tai buvo padaryta per aštuoniolika metų, Lietuva pasivijo kai kurias Europos šalis, kaip Daniją, Olandiją, pralenkė Lenkiją, Portugaliją, Ispaniją ir t.t.

Baisią, tragedišką naktį, ankstų Birželio penkioliktos rytą, 1940 metų, Rusų grasinantis ultimatas, privertė Lietuvos vadovams ir prezidentui A. Smetonai paskubomis nutarti ar bandyti priešintis Stalino agresijai ar nuolankiai

pasiduoti.

Per dažnai spaudoje skaitome prezidentą A. Smetoną įvairiai žeminančius rašinius. Vienas toks L. rašo - , su trumpinu jo ilgus nemalonus priekaištus: “privačiam susirinkime, vienas klausė, “kokia būtų istorija, jei prezidentas A. Smetona nors simboliškai būtų pasipriešinęs raudonajai armijai, nepalikęs skėstančio laivo, bet kartu nuskendęs, Stalinas nebūtų galėjęs mulkinti Čiurčilį ir Roseveltą, kad Lietuva pasiprašė okupacijos”...

Įtartinais skamba “privatus susirinkimas”. – gal toks tokie būdavo Kauno kino teatre rusų agentams susirinkus? “Smalsuolis” klausia... “kokia būtų istorija, jei prezidentas būtų pasipriešinęs...?” Smalsuolio klausimas yra provokacinis, primena 1940 metų okupantų provokacinius rėkavimus, niekinant visų gerų lietuvių gerbiama ir mylimą A. Smetoną.

Atsakymas L. ir į jo bendraminčių kaltinimus: “geras kapitonas skęsta su laivu”. Ne, geras kapitonas jei toluomoje mato žemę šoka į audringą jūrą bandydamas pasiekti žemę, rasti pagalbos savo skėstančiam laivui.

Simboliškai pasiaukojusiam prezidentui A. Smetonai, Stalinui seilės būtų varvėjusios galvojant kaip jam bus malonu kankinti Lietuvos prezidentą.

Žinome likimą generolo K. Skučo – jis didvyriškai pasiaukėjo, buvo ilgai kankintas

Maskvos kalėjimuose, ten nužudytas ir nežinia kur jo kūnas yra šiandien. Ar Brazauskas, Adamkus ir kiti mūsų “didvyriai” jį kasmet pagerbia? Ar yra diena paminėti jo pasiaukojimą? **Ne, nėra.**

Kaip L. gali paaiškinti “simbolišką pasipriešinimą?” Ar pasiėmus kardą bandyti su laikyti 300.000 karių, 15,000 tankų, 1000 lėktuvų Stalino armiją, ar Laisvės Alėjoje apnuoginęs krūtinę sutikti okupantus, o gal iš patrankos iššovus pasipriešintų?. Prašau paaiškinti.

Prezidentas A. Smetona gerai suprato, kad jo pasiaukojimas Lietuvai nebūtų padėję, todėl per Vokietiją pasiekė Ameriką, beldėsi į prezidento Rosevelto duris, niekas durų neatidarė. Roseveltas ir Čiurčelis taip pat ir Prancūzijos vadovams Lietuva nerūpėjo, jie viską gerai žinojo kas dėjosi Lietuvoje, tai kodėl to nežinant reikia kaltinti gerbiama A. Smetoną?

Karui pasibaigus Amerika daugelį metų dažnai kurstė lietuvius kovoti prieš okupantą, virš 30,000 geriausių lietuvių vyrų ir moterų kovojo ir žuvo. Ar tas pasiaukojimas buvo vertas? Jei žuvusieji būtų įsitraukę į Lietuvos gyvenimą įvairiais būdais be ginklo, be simboliško pasiaukojimo, galėjo priešui daugiau pakenkti nei su ginklu rankose, paaukodami savo gyvybę. Dar ir šiandien Brazauskas, Adamkus ir kiti vadai tinkamai nepagerbė žuvusių už Lietuvos laisvę. Dar ir šiandien durpynuose, pelkėse, šuliniuose yra daug nužudytų partizanų. T. miestelio dideliame šulinyje yra sumesti keturi partizanai vyrai ir dvi moterys partizanės. Šulinyse

užverstas akmenimis, žvyrais, aikštė asfaltuota. Tą žinią senai pirkau iš seno okupacijos koloboranto “Nikolojaus”. Keletą kartų buvo bandyta gauti leidimą iš miestelio viršaičio, atsakymas – “neleisime kasinėti”, nors buvo pažadėta viską sutvarkyti kaip anksčiau buvo. Valstybės vyrams tai neįdomu.

Reikia prisiminti, kai Lietuva dar neseniai paskutinį kartą išsilaisvino iš žiaurios Rusijos nelaisvės, tuolaikinis Amerikos prezidentas Bush senasis nenorėjo girdėti apie išsilaisvinusią Lietuvą, o pirmomis laisvės dienomis mažytė Islandija pripažino Lietuvos Nepriklausomybę. Tik po ilgo laiko nesusigėdinusi, demokratijas ir nepriklausomybės garsiai rėkianti Amerika Lietuvos Nepriklausomybę pripažino beveik paskutinė. Ar gražu Amerikai?

Čiurčilis dažnai pasauliui primindavo: “mano priešo priešas yra mano geriausias draugas”. Tai gerai suprato ir Stalinas ir visas pasaulis, kad nei Roseveltas, nei Čiurčilis nepykins Stalino karo metu

net ir po karo. Roseveltas, Čiurčiliui pritariant, atidavė mūsų brolius prūsus Stalinui “laikiniai” valdyti. Rusai išžudė visus mūsų brolius prūsus, privežė daugybę rusų ir katiušų, dar ir šiandien jie alina tą puikų kraštą, Amerikos, Anglijos vadovai nedrįsta maldauti Rusijos, kad apleistų Rytprūsius.

Manau, jei L. ir jo bendraminčiai tai būtų žinoję, gal nebūtų drįsę rašyti tokius įžeidžiančius rašinius. O gal buvo specialus tikslas?

Gerbiama A. Smetoną niekino Lietuvos priešai, Jo vadovavimo laikais Lietuvos įstatymai buvo per daug švelnūs ir humaniški priešams. Daugelis sunkiai nusikaltusių prieš valstybę lengvai praleidę porą metų kalėjime grįžę tęsė kenksmingą darbą. Buvo net pakartotinai pasėdėję paleisti nenustojo savo darbo.

Jei Smetonos valdžia būtų įvedusi griežtą bausmę, kilpą ant kaklo prieš valstybinę veiklą, tikrai daug mažiau priešų būtų buvę ir mažiau kritikų šiandien.

Algis Virvytis, Boston, MA

Labai laukiam

NAUJŲ DIRVOS SKAITYTOJŲ

Visi išeivijos lietuviškieji laikraščiai susirūpinę, kad metai iš metų prenumeratorių skaičius mažėja. Vyresnieji pamažu išmiršta, akių ir kitų sunkių ligų kankinami nebegali skaityti, o jaunieji, kad ir labai raginami, nuo lietuviško laikraščio tolsta.

Sunkiau ir sunkiau su naujų, pajėgių bendradarbių telkimu. Sunkiau ir su redaktorinio darbo mokančių suradimu.

Lietuviškieji laikraščiai vien iš prenumeratos mokesčių išsiversti negali. Skelbimų, kurie išlaiko šio krašto angliškuosius laikraščius, tautybių leidiniai mažiau begauna. *Dirvai* tik nuolatinių skaitytojų siunčiamos aukos padeda galą su galu sudurti ir laukti kas bus kitais metais.

Vilties Draugijos valdyba – *Dirvos* leidėjai visas tas bėdas apsvarsčiusi nutarė, nuo dabar iki 2009 m. lapkričio 1 d. pravesti naujų skaitytojų telkimo vąjų.

Nauji skaitytojai, kurie patys užsisakys ar artimieji jiems užsakys, *Dirvą* ir sumokės prenumeratą už pirmus metus II-os klasės paštu JAV siunčiamą *Dirvą* moka tik 40 dol. I-os klasės paštu JAV ir Kanadoje moka 57 dol.

Mieli, ilgamečiai *Dirvos* skaitytojai, rėmėjai ir lietuviškos spaudos mylėtojai, talkinkite mums. Užprenumeruokite *Dirvą* savo artimiesiems ne tik čia, Amerikoje, bet ir Lietuvoje ar kur kitur gyvenantiems oro paštu 95 dol. pirmiems metams.

Taip, bendromis jėgomis, per ilgesnį laiką, gal sutelksime kelis šimtus naujų *Dirvos* skaitytojų ir tuo žymiai palengvinsime *Dirvos* tolimesnį leidimą. Padėkite mums tą *Dirvos* stiprinimą atlikti be dejavimų ir verkimo, o su geros pagalbos draugiška talka.

Čia, šio pranešimo pabaigoje, spausdiname atkarpą, kurią lengva iškirti, užpildyti ir mums atsiųsti.

Dirvos leidėjai

Pavardėirvardas _____

Nr. ir gatvė _____

Miestas _____ Valstybė _____ Zip _____

Tel. numeris _____

BRAZILIJA

38-ASIS ŠOKIŲ FESTIVALIS

Š. m. rugsėjo 26-27 d. Sao Paule gyvenančių rytinių imigrantų (japonų, kinų, korėjiečių) pavadintame Laisvės priemiestyje, Sao Paulo japonų bendruomenės patalpose, pasirodė vietinio „Žilvyčio“ lietuvių šeštadieninės mokyklos mokiniai, dalyvavę 38-tame Tarptautiniame šokių festivalyje, atstovaujantys lietuvių tautą. Vaikai gražiai šoko ir kartu žaidė iškėlę vėliavas, išreiškė Brazilijoje visų įvairių tautų darnumą, sugyvenimą.

Kadangi Brazilija yra imigrantų šalis, festivalis tapo gera proga parodyti tautų sugyvenimą. Šių metų festivalyje dalyvavo daugiau kaip dvidešimt kitataučių bendruomenių šokių ansamblių, įskaitant iš Paragvajaus, afrikiečių, ukrai-

Sao Paulo, Brazilija, „Žilvyčio“ lietuvių šeštadieninės mokyklos mokiniai, dalyvavę 38-tame Tarptautiniame šokių festivalyje.

niečių, šeiminiųjaponų (Sao Paulo japonų bendruomenės patalpose vyko renginys), bolivijiečių, vokiečių, vengrų, portugalų, rusų, šveicarų ir dar daugiau.

Be abejo visi į namus su-

grįžome patenkinti, kad mūsų vaikai puikiai atstovavo lietuvių tautą. Šokių festivalyje taip pat pasirodė dvi vietinės jaunimo šokių grupės „Rambyno“ ir „Nemuno“ ansambliai.

Adilsonas Puodžiūnas

RUKLOJE LANKĖSI NATO GREITOJO REAGAVIMO PAJĖGŲ JAV BRIGADOS VADAS

Vilnius, spalio 7 d. (LGĪTIC). Lietuvos didžiojo kunigaikščio Algirdo mechanizuotajame pėstininkų batalione, įsikūrusiame Rukloje, Jonavos rajone, lankėsi NATO greitojo reagavimo pajėgų 14-osios pamainos sausumos komponento JAV brigados, kuriai priskirtas Baltijos batalionas, vadas pulkininkas James Blackburn.

JAV brigados vadui buvo pristatytas Baltijos batalionas, aptarti bataliono pasirengimo budėjimui ir aprūpinimo klausimai. Svečias stebėjo Algirdo bataliono karių, deleguotų į Baltijos batalioną, pratybas.

Baltijos batalionas pusės metų trukmės budėjimą keturioliktojoje NATO greitojo reagavimo pajėgų pamainoje pradės 2010 metų pradžioje.

Tai ne pirmas kartas, kai pulkininkas James Blackburn stebėjo Baltijos bataliono pratybas. Šių metų birželį jis lankėsi Latvijoje surengtose Baltijos bataliono vertinamosiose pratybose „Baltijos erelis 09“. Tuomet Baltijos batalionas buvo pripažintas

pasirengusiu budėti NATO greitojo reagavimo pajėgose.

Baltijos batalionui, kurį sudaro apie 800 karių, vadovauja Lietuva. Trišalis karinis vienetas suformuotas 2007 m. bendru Baltijos valstybių susitarimu. Tuomet Estijos, Latvijos ir Lietuvos kariuomenės susitarė skirti batalionui po pėstininkų kuopą, personalą, kitus pajėgumus.

Šių metų liepą Latvijai nusprendus sumažinti savo indėlį į bendrą batalioną, Lietuva išipareigojo papildomai skirti karių kuopą ir prieštankinį būrį, Estija - karo policijos ir išminavimo karinius vienetus.

NATO greitojo reagavimo pajėgos - aukštos parengties sąjungos pajėgos, kurias sudaro sausumos, oro, jūrų ir specialiųjų pajėgų komponentai, galintys bet kada greitai ir bet kur pasirengti operacijoms. NATO greitojo reagavimo pajėgoms priskirti valstybiniai vienetai budi savo šalyse ir turi būti pasirengę vykti į tarptautinės operacijos vietą, jei tokį sprendimą priimtų NATO vadovybė.

LIETUVIŲ SODYBOS SUKAKTUVĖS

Š.m. rugsėjo 22 d. Lietuvių sodyba Willoughby, OH arti Cleveland miesto, šventė 25 metų gyvavimo sukaktį. Sukaktuvinis renginys vyko sodybos patalpose. Linksminosi arti 80 žmonių kurių dauguma sodybos gyventojai. Tarp svečių matėsi Willoughby miesto meras David E. Anderson su ponia, sodybos vadovybės kviesti asmenys.

Šventė prasidėjo gražiais atsilankančių sveikinimais. Pagrindinė šventės kalbėtoja buvo Dana Čipkienė, kuri nuo sodybos „Lithuanian Center“ steigimo dienos yra jos administratorė. Po šiltų ir skanių priešpiečių, kuriu metu grojo muzika, liejosi komplimentai, dainos ir praeities prisiminimai.

Sodyba nuo įkūrimo žinoma kaip „Lithuanian Center“, duoda klaidingai įspūdį – kad sodyba yra lietuvių rankose. Sodybos pradžia buvo 1982 metais sudarius komitetą, kuris kreipėsi į JAV agentūra

„US Department of Housing and Urban Development“ dėl paskolos norint statyti 82 butų pastatą.

Sutikimas ir paskola buvo gauti, tačiau JAV Lietuvių Bendruomenė (Lithuanian Human Services Council of U.S.A. Inc) buvo ir yra tik sodybos dalininkė. Iki šios dienos nėra aišku LB tikslas, nepaisant straipsnių lietuvių spaudoje bei nuolant girdint gandų. Sodyba oficialiai buvo atidaryta 1984 m rugsėjo 22 d ir jos pirmas nuolatinis gyventojas buvo lietuvis.

Pagal U. S. Department of Housing and Urban Development nuostatą, visi žmonės nepaisant jų rasės, tautybės, religijos ir t.t. gali kreiptis į sodybos administraciją dėl buto prisilaikant nustatytų gairių.

Lithuanian Center yra reikalingas. Kalbama, kad panašios paskirties kitas pastatas yra numatomas, kuris būtų statomas netoli.

Algirdas V. Matulionis

ŠALFASS PLAUKIMO PIRMENYBĖS

Š. Amerikos lietuvių 2009 metų plaukimo pirmenybės rengia Clevelando LSK „Žaibo“ plaukimo sekcija, 2009 m. spalio 17 d., šeštadienį, Godfrey Pool (baseine) Hawken Lower Middle School, 5000 Clubside Rd., Lyndhurst, OH 44124-2595. Baseinas yra 25 jardų ilgio ir turi 6 linijas.

Registracija ir apšilimas nuo 1:30 val. p.p. Varžybų pradžia – 1:45 val. p.p.

Varžybos vyks šiose klasėse: senjorų vyrų ir moterų (25 metų ir vyresnių), atviroje vyrų ir moterų (17-24 m.), berniukų ir mergaičių 15-16 metų, 13-14 m., 11-12 m., 9-10 m., 7-8 m. ir 6 metų ir jaunesnių. Klasifikacija – pagal dalyvio amžių varžybų dieną.

Programa apima visus stilius. Šuolių į vandenį nebus. Estafečių irgi nebus. Dalyvauti kviečiami visi lietuvių kilmės plaukikai.

Informuoja ir iš anksto registruoja varžybų vadovas: Pilypas Taraška, elektroniniu paštu ptaraska@yahoo.com arba telefonu 440-944-6112. Galutinė registracija su mokesčiais priimama varžybų dieną, spalio 17, vietoje.

Papildomi ryšiai: Algirdas Bielskus tel. 216-481-3785; Algirdas Norkus tel. 630-466-4661, e-paštas: amnorkus@mchst.com; Catherine Jotautas, tel. 905-457-7664 e-paštas: caromire@sympatico.ca LSK „Žaibas“ tinklalapis: www.zaibas.org

A. Bielskus, ŠALFASS inf.

Visi sportininkai, organizatoriai-teisėjai bei Algis Bielskus susirinko įamžinti pirmenybes.

JAUNUČIŲ LENGVOJI ATLETIKA

Jaunučių lengvosios atletikos 2009 metų ŠALFASS pirmenybes pravedė Clevelando LSK „Žaibo“ lengvosios atletikos sekcija, vadovaujama Kristės Vedegytės-Duhigg, kuri sėkmingai atliko organizacinę ir technišką varžybų pusę. Sportinėms varžyboms vadovavo Simas Kijauskas, kuris kartu buvo ir vyr. rutulio stūmimo teisėjas. Disko metimui vadovavo Saulius Venclauskas. Starterio ir vyr. šuolio į tolį teisėjo pareigas prityrusiai atliko Petras Taraška. Beisbolo metimo ir bėgimo finišo vyr. teisėju buvo Rick Boruszkowski. Pakankamas pagalbinis personalas laidavo sklandžią varžybų eigą. Geros kokybės stadionas ir palankus oras sudarė puikias sąlygas varžyboms.

Varžybos įvyko 2009 m. rugsėjo 12 d., Villa Angela – St. Joseph High School stadione, Cleveland, OH.

Pirmenybėse dalyvavo 28 varžovai – 12 berniukų ir 15 mergaičių, nuo 5 iki 15 m. amžiaus imtinai. Buvo varžomasi pagal amžių, 5-se berniukų ir 4-se mergaičių klasėse. Išskyrus 2 New York mergaitės, Emilija ir Laura Milukaitės, visi negausūs dalyviai buvo vietiniai clevelandiečiai. Buvo pasišovę

atvykti keli New Jersey LSK „Liepsnos“ vyrai bei jaunieji A, tačiau dėl dalyvių stokos, suaugusių ir jaunių A ir B varžybos neįvyko.

Varžybų pasekmės, išskyrus keletą išimčių, buvo gana kuklios, kadangi dauguma dalyvių yra dar tik pradedantieji. Varžybose buvo pagerintas vienas pirmenybių rekordas: clevelandietė Silvija Taraškaitė, 10 metų, nusviedė beisbolo kamuoliuką 142'0" (43.28 m.), atsiekdama naują ŠALFASS metinių pirmenybių rekordą mergaičių E (1999-2000 m. gim.) klasėje. Senas rekordas buvo 113'9" (34.67 m), atsiektas Julijos Petrauskaitės (Toronto „Aušra“) 1992 m.

Rungčių laimėtojų pasekmės

Berniukų G: (2003 m. gimimo ir jaunesnių): Nicolas Brandt – 60 m 19.7 sek., beisbolas 20'0". Aidas Beržinskas – 100 m 27.4 sek., į tolį 4'1".

Berniukų F: (2001-02 m.): Ryan Brandt – 60 m. 11.5 sek., 100 m 19.3 sek., į tolį 8'5", beisbolas 92'0". Eric Brandt – 400 m 1:38.1

Mergaičių F: Aleksa Tatarūnaitė – į tolį 7'7.5", beisbolas 58'9", rutulys (6 lb.) 12'2".

DIRVAI AUKOJO

B.Karalius, Kings Hill, VI 105 V.Juodvalkis, Santa Clara, CA.....	54
R.Gricius, Agoura Hills, CA..	30
J.Liauba, Cincinnati, OH	30
J.Variakojis, Chicago, IL.....	30
A.Karasa, Fallston, MD	28
N.Chernetzky, Beachwood, OH.....	25
D.Armonas, Mentor, OH.....	20
E.Dovydaitis, Los Angeles, CA	20
A.Luža, Cleveland, OH.....	20
V.Shimkus, Dalton, PA.....	20
B.Banaitis, Abington, MA...	18
A.Stempužis, Wickliffe, OH.....	15
V.Tamulis, University Hts., OH	10
A.Venkūnas, Santa Monica, CA.....	10
M.Abarius, Livonia, MI.....	5
V.Banevičius, West Borough, MA	5
D.Petkūnas, Union Pier, MI..	5
V.Armalis, Baltimore, MD....	2

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

Berniukų E (1999-2000 m.): Ryan Borushkowski – 60 m 10.00 sek., 100 m 16.4 sek., 800 m 3:40.1 min., į tolį 10'7.5". Tadas Tatarūnas – 400 m 1:32.4 min., rutulys (6 lb.) 18'9", beisbolas 128'6". Kiras Kijauskas – diskas (1 kg) 9.83 m.

Mergaičių E: Silvija Taraškaitė – 60 m 10.0 sek., į tolį 11'7.5, diskas 11.88 m, beisbolas 142'0". Lilija Taraškaitė – 100 m 16.4 sek., rutulys (6 lb.) .18'9". Laura Milukaitė – 400 m 1:45.6 min

Berniukų D (1997-1998 m.): Kovas Kijauskas – 100 m 17.6 sek., rutulys (6 lb.) 32'9", diskas (1 kg) 20.75 m. Erikas Duhigg – 800 m 3:53.0 min., į tolį 10'2.5".Mergaičių D: Lana Iverson – 100 m 17.3 sek., 200 m 36.9 sek., į tolį 11'11.5". rutulys (6 lb.) 21'0". Emilija Milukaitė – 800 m 3.21.6 min. Isabel Borris – 400 m 1:31.5 min, diskas 10.04 m (32'11.28").

Berniukų C (1995-1996 m.): Tomas Venclauskas – į tolį 14'1.5". rutulys (4 kg) 39'4", diskas (1 kg) 26.46 m (86'9,732").

Mergaičių C: Mackenzie Galoway – 100 m 17.2 sek., 200 m 38.1 sek., į tolį 10,6". Viktorija Taraškaitė – rutulys (6 lb) 27'0", diskas 16.04 m (52'7.496").

Mergaičių B: (1993-1994 m): Kaja Kijauskaitė – rutulys (4 kg) 26'8".

Mergaičių A: (1990-1992): Adrija Taraškaitė – rutulys (4 kg) 32'0".

A. Bielskus, ŠALFASS inf.

Patria Imports

*We Sell Koldunai
Gourmet Deli Meats & Breads
Imported Condiments & Foods
Wines, Beer & Waters
Candies, Gifts and More!*

794 East 185th St. • 216-531-6720

ČIKAGOS LIETUVIŠ SPORTININKAS – PASAULIO ČEMPIONAS

Edvardas Šulaitis

Čikagos apylinkėse gyvenantis 16 metų sportininkas Lukas Veržbickas laimėjo aukso medalį pasaulio duatlono pirmenybėse, kurios rugsėjo 26 dieną vyko Concord mieste, N. Carolina.

L.Verzbicas neturi lygių savo amžiaus grupėje.

Šias pasaulines varžybas, kurios oficialiai vadinasi „ITU World Duathlon Championship“, surengė Tarptautinė triatlono sąjunga, nes duatlonas yra panašus į triatlona, tik vietoje trijų rungčių – bėgimo, dviračių lenktynių ir plaukimo – yra dvi pirmosios – bėgimas ir dviračių lenktynės.

Dalyvaujant geriausiems sportininkams iš viso pasaulio, L.Verzbicas čia buvo nenugalimas kaip ir JAV bėgimo varžybose bei „Pan American“ triatlono pirmenybėse. Be to, dešimtyje kitų susitikimų, šio jauno lietuvio niekas neaplenkė, ir jis pelnė daugelį įvairių apdovanojimų. Pagrindinis JAV sporto žurnalas „Sports Illustrated“ lietuvi įtraukė į 13-os labiausiai pasižymėjusių JAV jaunųjų sportininkų (merginų ir vaikinių), iš kurių ateityje galima laukti geriausių rezultatų, grupę.

Pergalė nebuvo lengva

Po pergalės L.Verzbicas neslėpė džiaugsmo, nors pamiršo, kad pergalė buvo iškovota sunkiai. Varžybos prasidėjo 5 km bėgimu ir šiame etape lietuvio svarbiausias varžovas – Mario Mola iš Ispanijos atsiliko tik viena šimtąja sekundės dalelė.

Po to vyko 20 km lenktynės dviračiais – čia į priekį išsiveržė ne tik M.Mola, bet ir Carlos Chavez iš Meksikos bei slovėnas Vid Pucelj.

Tačiau kai prasidėjo trečiasis ir paskutinis etapas – 2,5 km bėgimas, Lukas vėl atrodė geriau ir paskutinius 400 metrų bėgo pirmasis, pralenkdamas antroje vietoje likusį ispaną M.Molą 10 sekundžių. Bendras Luko laikas – 55 min. ir 29 sek., o M.Mola užtruko 55 min. ir 39 sek.

Trečią vietą užėmė Carlos Chavez (Meksika) – 55 min. 59 sek. Į dešimtuką dar pateko: 4. Vidas Pucelj (Slovėnija) – 56 min. 3 sek.; 5. Nathan Coombes (N. Zelandija) – 56 min. 4 sek. 6. Nick Rennie (N. Zelandija) – 56 min. 42 sek. 7. Oscar Vicente (Ispanija) – 57 min. 37 sek. 8. Jorge Vichot (Ispanija) – 57 min. 45 sek.

L.Verzbicas neturi lygių savo amžiaus grupėje. Rugsėjo 26 d. jis laimėjo aukso medalį pasaulio duatlono pirmenybėse.

9. Taylor Reid (Kanada) – 57 min. 46 sek. 10. Cuhutemco Martinez (Meksika) – 57 min. 56 sek.

Moterų jaunių grupėje pirmąsias dvi vietas laimėjo Didžiosios Britanijos atstovės – Sophie Coleman (1 val. 4 min. 30 sek.) ir Vicky Graves (1 val. 4 min. 42 sek.).

Iš viso jaunių grupėje varžybas baigė 33 jaunuoliai ir 11 merginų.

JAV atstovams šiose pirmenybėse nesisekė – šalia auksą iškovojo Luko (jis atstovavo JAV) kitas šios šalies sportininkas liko tik 14-as. Paskutinį kartą JAV sportininkas laimėjo tokio pobūdžio pasaulio pirmenybes 2005-aisiais.

Laukia naujų pergalių

L.Vežbicas, paklaustas, ar tikėjosi pergalės, kukliai atsakė: „Žinoma, galvojau laimėti, nes kiekvienose varžybose turi

tokią mintį. Tik šį kartą pergalę iškovojo sunkiau nei bet kada anksčiau“.

Po poros savaitžių Lukas žadėjo pasirodyti Illinois valstijos regioninėse „Cross-country“ bėgimo varžybose. Beveik kiekvieną savaitę vykstančiose gimnazijų bėgimo pirmenybėse sportininkas nedalyvauja, nes jose nėra pakankamai stiprių jam varžovų.

Vaikinas, kuris į JAV iš

Kauno atvyko būdamas septynerių, žada dalyvauti didžiausiose JAV bėgimo varžybose „Nike“ ir „Footlocker“, į kurias susirenka geriausi Amerikos jaunieji sportininkai.

Praėjusį sezoną L.Verzbicas tapo JAV gimnazijų čempionu. Ši jo pergalė sulaukė atgarsio, nes jis parodė vieną geriausių rezultatų savo amžiaus grupėje. Ir šiemet vaikas tikisi būti geriausias.

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir batzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095
Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama, teikianti jaukią atmosferą rūdiesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

Jeigu planuojate pirkti arba parduoti namą, prieš priimdami galutinį sprendimą apsilankykite šiose interneto svetainėse, arba paskambinkit

LINUI MULIOLIUI - 216-387-3204
linas@fixlerrealty.com

www.ClevelandHousingMarket.com
www.LyndhurstOhioHomes.com
www.Euclid-Homes.com
www.Richmond-Heights-Homes.com
www.MayfieldHomes.net
www.Pepper-Pike-Homes.com
www.SouthEuclidHomes.com
www.Beachwood-Ohio-Homes.com
www.FixlerRealty.com

Fixler Realty Group, Inc.
Linas Muliolis - Mob. Tel. - 216-387-3204

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

216 481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts
Mufflers, Lube oil and Filter
Buy any 4 tires and receive a. P.S. Tire hat!

OPEN
Mon. – Fri.: 8 am to 6 pm
866 E. 200th St.
Sat.: 8 am to 4 pm
Cleveland, OH 44119

TAUPA

LITHUANIAN CREDIT UNION

SAVI PAS SAVUS

KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :
Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.
Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.
Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.
Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)